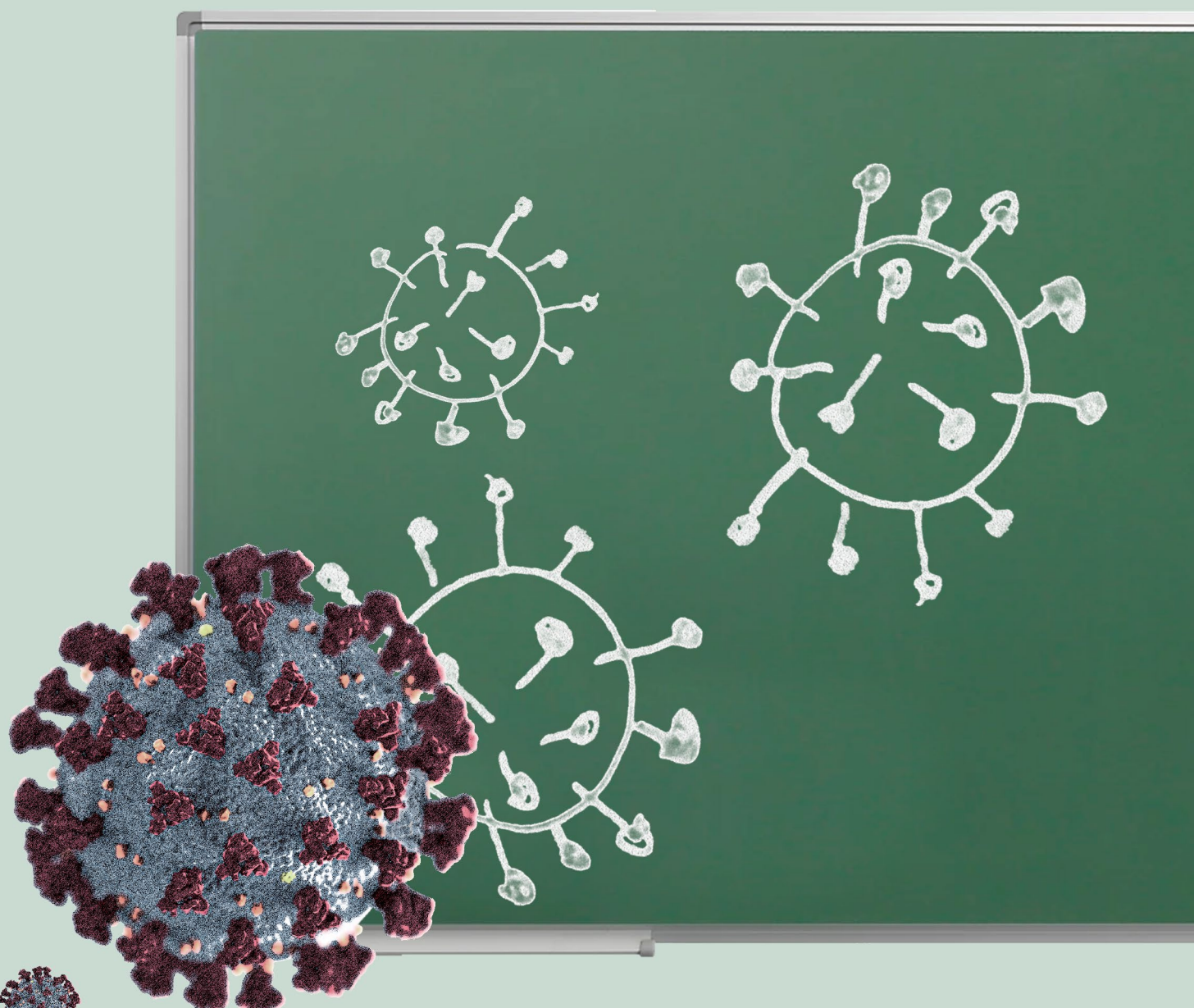

SALUT MENTAL, EDUCACIÓ I COVID

L'esgotament de la comunitat educativa després de tres cursos de pandèmia és més que evident. No obstant, si d'alguna cosa ha servit l'esclat de la covid ha sigut per posar en primera plana la salut mental, una problemàtica que també és palpable a les aules. En aquest número fem una anàlisi de la situació. Atendre la salut mental és necessari si volem construir una vertadera escola inclusiva que garantisca el benestar de professorat i alumnat.

CONSELL ASSESSOR:

Joan Blanco, Marc Candela, Beatriu Cardona, Mar Estrela, M. Ángeles Llorente, Jaume M. Bonafé, Batiste Malonda, Vicent Maurí, Antonio Nyacle, Emma Rodríguez-Castelló, Patri Teruel, Ramon Torres

REDACCIÓ:

DIRECTOR: Manel Àlamo • **CAP DE REDACCIÓ:** Clara Esteve • **CONSELL DE REDACCIÓ:** Joan Blanco, Marc Candela, Pep Coll, Clara Esteve, Mre Carmen Gil, Alejandro López, German Nando, Amadeu Sanz • **REVISIÓ LINGÜÍSTICA:** Toni Soriano • **DISSENY I MAQUETACIÓ:** JuanRa Ortíz • **IL·LUSTRACIÓ:** Òscar Rosaleñ • **FOTOGRAFIA I AUDIOVISUALS:** Manel Àlamo • **WEB:** Carlos Furones • **COL·LABORACIONS:** Ignasi Amorós, Beatriu Cardona, Juli Capilla, Alessia De Iulio, Carla Gomar, Nuria López, Vicent Maurí, Empar Medina, Rafa Miralles, Lola Navarro, Raquel Ortiz, Ferran Pastor, Antonio Pavón, Xema Sánchez, Emilio Sarzo, Àngel Vallejo, Nacho Villar

ADMINISTRACIÓ, REDACCIÓ I PUBLICITAT:

Juan de Mena, 18, baixos. 46008 València. Telèfon 963 919 147 · Fax 963 924 334 · alliolli.stepv@intersindical.org · www.intersindical.org/stepv • **TIRATGE:** 21.000 exemplars · ISSN: 1576-0197 • **DEPÒSIT LEGAL:** V-1.454-1981 • **FRANQUEIG CONCERTAT:** 46/075

INTERINDICAL VALENCIANA

ALACANT: Glorieta P. Vicente Mogica, 5-12. 03005. Tel. 965985165 • **ALCOI:** Oliver, 1-5a. 03802. Tel. 966 54 06 02 • **ALZIRA:** Av. Luis Suñer, 28, 16. 46600. Tel. 96 240 02 21 • **ELX:** Maximilià Thous, 121, bxs. 03201 Elx. Tel. 966 22 56 16 • **CASTELLÓ:** Marqués de Valverde, 8. 12003. Tel. 964 26 90 94 • **GANDIA:** Av. d'Alacant, 18, 1r. C.P. 46701 Telèfon - Fax: 96 295 07 54 . Tel. i Fax. 96 295 07 54 • **VALÈNCIA:** Juan de Mena, 18, bxs. 46008 València. Tel 963919147 • **XÀTIVA:** Portal del Lleó, 8, 2a. 46800. Tel. 96 228 30 67 • **UNIVERSITAT D'ALACANT:** Edifici Ciències Socials. Tel. 965 90 95 12 • **UNIVERSITAT JAUME I CASTELLÓ:** Ed. Rectorat. Campus Riu Sec. Tel. 964 72 88 12 • **UNIVERSITAT DE VALÈNCIA:** Blasco Ibáñez, 21. Tel. 96 398 30 18 • **UNIVERSITAT POLITÈCNICA DE VALÈNCIA:** Camí de Vera, s/n. Tel. 96 387 70 46 • **UNIVERSITAT MIGUEL HERNÁNDEZ (ELX):** Maximilià Thous, 121, bxs. Tel. 966 22 56 16 • **UNIVERSITAT CARDENAL HERRERA - CEU:** Alfara del Patriarca. Tel. 96 387 70 46 • **UNIVERSITAT CATÒLICA SANT VICENT FERRER:** Godella. Tel. 96 387 70 46

Amb la col·laboració de la Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport:

SEMPRE TEUA
La teua llengua

Amb la col·laboració de:

SUMARI

- 4 STEPV RECLAMA MESURES PER A FER FRONT A LA COVID**
Nuria López
- 6 LA SALUT MENTAL INFANTIL I JUVENIL: UNA ASSIGNATURA (ENCARA) PENDENT**
Beatriu Cardona, Lola Navarro i Xema Sánchez
- 8 ENTREVISTA. ÀNGELA VALVERDE, PRESIDENTA DEL COMITÉ DE SGEURETAT I SALUT LABORAL**
Clara Esteve
- 10 BALANÇ DE LA COMMEMORACIÓ DEL 100 ANIVERSARI DE PAULO FREIRE**
Xema Sánchez
- 12 LA LLEI ICETA I LA NORMATIVA EUROPEA**
Marc Candela
- 13 LA PROPOSTA DE REFORMA DE LA PROFESSION DOCENT: ELITISTA I JERARQUITZADORA**
Marc Candela
- 14 LA LOMLOE: LLUMS I OMBRES D'UNA LLEI EDUCATIVA TAN NECESSÀRIA COM INSUFICIENT**
Ignasi Amorós
- 15 LA LOMLOE: OPINIÓ**
Àngel Vallejo i Raquel Ortiz
- 16 LA NOVA LLEI D'FP: UNA OPORTUNITAT PER A DIGNIFICAR LA FORMACIÓ PREFESSIONAL?**
Natxo Villar
- 17 ENSENYAMENT PRIVAT L'IMPACTE DE LA COVID SOBRE UN CENTRE D'EDUCACIÓ ESPECIAL**
Emilio Sarzo
- 18 ACCIÓ SINDICAL**
Marc Candela
- 20 ESCOLA SINDICAL DE FORMACIÓ MELCHOR BOTELLA**
Carla Gomar i Alessia De Iulio
- 21 EL SINDICAT, DE BAT A BAT REFORCEM L'EDUCACIÓ, REFORCEM LA PARTICIPACIÓ**
Joan Blanco
- 22 CALENDARI DE LA DONA**
Mari Carmen Gil
- AGENDA DE LA INFÀNCIA INTERNACIONAL**
Vicent Maurí
- 23 ESCRIT AVUI ESCRIT AHIR PARAULES MENEDES I GRANS**
- 24 2022: ANY FUSTER**
Juli Capilla

VOLS COL·LABORAR AMB ALLIOLI?

Si vols publicar-hi les teues anàlisis, punts de vista, propostes o experiències pràctiques relacionades amb els temes dels pròxims números, pots escriure'ns a: alliolli.stepv@intersindical.org

Resumeix, en un full d'extensió com a màxim, els continguts de la teua proposta amb una descripció sintètica i els aspectes més significatius, juntament amb les teues dades personals: nom i cognoms, nivell educatiu, centre de treball, població, telèfon i adreça electrònica de contacte. En un termini breu, et respondrem per confirmar-te la viabilitat de la publicació.

EDITORIAL

La salut mental, l'altra pandèmia

La pandèmia ha tret la salut mental de l'armari. Li ha atorgat un espai en el centre de les preocupacions de la societat i l'ha situada en un lloc preferent en l'agenda dels mitjans de comunicació i dels partits polítics. Fins aleshores, poc se'n parlava. Cada família vivia de portes cap a dins i, amb un cert sentiment d'estigmatització, els diferents trastorns psicològics que s'hi produïen. En els últims mesos, els ingressos hospitalaris d'adolescents per malalties psiquiàtriques s'han incrementat un 94%. A més a més, els actuals ritmes de vida provoquen que aquestes patologies es detecten en edats cada vegada més primerenques. El nostre paper com a docents és clau per a detectar els trastorns de conducta que puguen afectar l'alumnat.

Ara bé, el professorat també ha tindre cura de la seua pròpia salut mental. Tots coneixem

paranimf de la Universitat Jaume I de Castelló. Perquè sense salut mental, no podem gaudir d'una salut plena.

MESURES FRONT A LA COVID

Molts ens pensàvem que enguany deixaríem arrere la covid. Malauradament no ha sigut així. Aquest és el tercer curs condicionat per la pandèmia. L'esgotament del professorat és ben evident. La situació s'ha complicat després de les vacances de Nadal, ja que la variant òmicron del virus és molt més contagiosa que les anteriors. Durant les últimes setmanes, s'han multiplicat les baixes entre el professorat i l'alumnat, fet que ha obligat els equips directius i les famílies a fer autèntics jocs malabars per a afrontar la situació amb un mínim de normalitat. El Sindicat, des de principi de curs, no ha deixat de reclamar mesures i recursos per a alleugerir aquesta sobrecàrrega emocional i laboral.

Fruit de la pressió de l'STEPV s'ha aconseguit que la Conselleria rectifique i permeta que els centres educatius se centren en el dia a dia i deixen per a més avant l'elaboració de tota la paperassa. Cal reduir la burocràcia en l'escola.

OPOSICIONS AL COS DE MESTRES

L'11 de juny, encara amb el curs en marxa, començaran les oposicions al cos de mestres. Unes oposicions que la Conselleria ha convocat sense esperar a la modificació del Reial decret d'ingrés a la funció pública docent, arran de l'aprovació de la llei lceta. Tot i que el Sindicat considera que ni la llei ni els canvis en el sistema d'accés a la docència solucionaran al 100% la situació que pateix el personal interí, és evident que afavoririen més les persones oposidores que l'actual sistema injust. D'altra

No es parla de qüestions que, veritablement, contribuirien a millorar el sistema educatiu: ampliar les plantilles de docents, reduir les ràtios i, en definitiva, millorar les condicions laborals del professorat

banda, l'STEPV considera que les places que ha oferit la Conselleria en la convocatòria no s'ajusten a la llei lceta, raó per la qual en demanarà la suspensió cautelar fins que s'aclarisca quines han d'anar al sistema de concurs-oposició i quines no.

REFORMA DE LA PROFESSIÓ DOCENT

Enmig d'aquesta situació, el Ministeri d'Educació s'acaba de traure de la mànega una proposta de reforma de l'Estatut Docent. El document que ha presentat —*24 propuestas de reforma para la mejora de la profesión docente*— s'estructura en quatre eixos: formació inicial, formació permanent, accés a la professió docent i desenvolupament professional docent. Des del Sindicat considerem que es tracta d'una proposta elitista i jerarquitzadora, atés que planteja una carrera d'obstacles per a accedir a la docència i establir unes diferències salarials vinculades a una avaluació subjectiva. Una vegada més, no s'aborda la situació real de les aules i no es parla de qüestions que, veritablement, contribuirien a millorar el sistema educatiu: ampliar les plantilles de docents, reduir les ràtios i, en definitiva, millorar les condicions laborals del professorat. Aquestes mesures són, precisament, les que STEPV reclama històricament. No cal pegar-li més voltes a l'assumpte, del que es tracta és de reforçar l'educació.

ALL

Per als regidors de Vox i del PP de l'Ajuntament d'Alacant que insisteixen a tombar l'ensenyament en valencià, en una nova ofensiva per tal d'instrumentalitzar la llengua i que el municipi siga inclòs com a territori de predomini lingüístic castellà. Però «ni Alacant pot viure d'esquena al seu passat, al seu present i al seu futur, ni el valencià pot viure d'esquena a Alacant», com assenyala el manifest *Alacant en valencià*.

OLI

Per a Alejandro Palomas, que s'ha atrevit a destapar els abusos sexuals de què va ser objecte de menut. El premi nacional de Literatura Juvenil i premi Nadal ha denunciat públicament la violació que va patir quan tenia huit anys per un «hermano» de la Salle i que inexplicablement continua vinculat a l'orde religiós. Palomas ha dit que «el silenci de l'Església és el silenci del culpable, el de l'acusat que es nega a declarar».

MÉS PERSONAL, MILLORS CONDICIONS LABORALS, MENYS BUROCRÀCIA I MENYS RÀTIOS

STEPV RECLAMA MESURES PER A FER FRONT A LA COVID

Després de tres cursos de pandèmia, l'esgotament en el professorat i els equips directius és més que palpable. Sobretot ara que s'estén com la pólvora una nova variant de la covid, l'òmicron, molt contagiosa i que està generant moltes baixes entre professorat i alumnat i bastants problemes organitzatius en els centres educatius. STEPV no ha parat ni parará de reclamar noves mesures, personal i recursos per a alleugerar la sobrecàrrega laboral i emocional que comença a passar factura al col·lectiu docent.

Nuria López
Membre del Secretariat
Nacional de l'STEPV

El passat curs 2020-21, amb el retorn a la presencialitat total de l'alumnat d'infantil, primària i primer cicle d'ESO, la Conselleria va abaixar les ràtios i va augmentar les plantilles en aquestes etapes. Cal recordar que la resta de nivells educatius tenien classes presencials només si els centres disposaven dels espais necessaris, amb les mesures de distància establides. En cas contrari, l'alumnat anava al centre en dies alterns.

Eixe mateix curs, STEPV va aconseguir per a enguany un pacte que suposava la reducció d'hores lectives del professorat de 23 en el cos de mestres i 18 en secundària i altres cossos. El que quedava per establir era com s'aplicava això. En aquest sentit, el Sindicat va començar a demanar, ja en el mes d'abril del curs passat, la negociació de l'aplicació de la reducció, principalment en el cos de mestres, de manera que no suposara una pèrdua d'hores per a suports i cobertura d'absències.

A més, al maig, el Sindicat va començar a sol·licitar per diferents mitjans —notes de premsa, peticions en la mesa de negociació, resolucions a la JPD i una concentració que va tindre lloc en la conselleria l'1 de juliol— mantindre les ràtios baixes i augmentar les plantilles en tots els centres educatius per a fer front a un altre any de pandèmia.

Per al curs present 2021-22, el Consell Interterritorial va decidir tornar a la presencialitat total en totes les etapes

educatives. I com ha afectat als centres educatius aquesta decisió? Concretament al nostre territori, tots els grups d'infantil i primària passaren a ser grup bombolla, recuperant les ràtios ordinàries i perdent una gran part de la plantilla extra del curs anterior, encara que les hores lectives del professorat baixaven a 23. L'augment de plantilla s'ha destinat principalment a secundària i altres cossos, per abaixar les hores lectives a 18 i poder cobrir la tornada total a la presencialitat. En els grups de secundària s'havia de mantindre una distància d'1,2 m entre persones, però en alguns centres hi ha diferents factors que no s'estan respectant —falta d'espais, evitació d'anar a doble torn, matí i vesprada... Al llarg del curs, el Sindicat ha presentat diferents esmenes al Pla de contingència i diverses propostes en els comitès de Seguretat i Salut Laboral, així com resolucions en les juntes de Personal, amb propostes concretes que caldria aplicar als centres educatius per a garantir la seguretat en les aules. Entre altres qüestions, caldria destacar les següents:

- Dotació de mascaretes FFP2 i gel hidroalcohòlic. Malauradament, aquestes van començar a arribar als centres durant el mes de desembre i gener, de manera que són bastants els centres que en aquests mesos no han dotat el professorat de mascaretes, tot i ser els responsables de fer-ho tal com diu el Pla de contingència. STEPV ha demanat una partida pressupostària per a poder fer front en aquells centres on no arribaren en temps i forma.
- Purificadors d'aire (filtres hepa) per a les aules que ho necessiten.
- Rastreig de casos covid que, donada la saturació de salut pública, ha fallat.
- Proves diagnòstiques: dotació de tests d'antígens a la comunitat educativa i també al professorat per a previndre possibles brots.
- Realització de proves diagnòstiques prèvies al retorn als centres, després d'un confinament, per a garantir que ja no s'és portador.

- Tornar a la distància de seguretat d'1,5 metres.
- Dotació d'amplificadors de veu per al professorat
- El reconeixement de la covid com a malaltia professional, incloent-hi la covid persistent

Així mateix, al desembre, la variant òmicron i la falta de mesures preventives "per salvar el Nadal" han provocat multitud de contagis —encara que amb menys afeccions greus i letals que a l'inici de la pandèmia—. Així i tot, el Consell Interterritorial es va tornar a reunir i va decidir retornar a les aules, que a partir del Nadal no es confinen fins a haver-hi 5 positius o el 20% de l'alumnat. En aquest sentit, STEPV havia tornat a reclamar una sèrie de mesures que pensem que s'esqueia aplicar:

1. Tindre en compte la situació de la pandèmia per centres i localitats per a decidir si s'obrien o no.
2. Que en cas d'obrir-los, es tinguera en compte el nombre de professorat que estava de baixa o amb símptomes i la situació de l'alumnat durant els dies previs i posteriors a l'obertura dels centres.
3. Que tots els centres disposaren el 10 de gener de tot el material anticovid (mascaretes, gel hidroalcohòlic, etc.) i que es reforçaren els protocols preventius.
4. Permisos especials als pares i mares que tingueren els fills o filles confinats.
5. Rastreig de casos covid als centres i proves diagnòstiques als contactes estrets dels positius.

Al gener, encara que la Conselleria ha permès cobrir baixes amb una declaració jurada de la persona malalta i ha tret a adjudicacions bastants baixes, molts centres s'han trobat desbordats a l'hora de cobrir les múltiples absències, raó per la qual el professorat ha vist duplicat el seu treball.

Per si tot açò fora poc, la vacunació de l'alumnat en els centres educatius ha sigut un altre punt polèmic. Una decisió que les conselleries de Sanitat i Educació van prendre sense tindre en compte la sobresaturació dels centres educatius,

encomanant-los unes tasques que els són impròpies i que en alguns casos han generat conflictes amb algunes famílies i amb determinats col·lectius negacionistes, un fet durament criticat per STEPV.

Una altra reivindicació històrica del Sindicat ha sigut i és la reducció de la burocràcia en els centres educatius. Però lluny de reduir-se, a eixa paperassa ja d'entrada excessiva, els centres educatius han hagut de sumar la gestió de la pandèmia i des del mes de desembre, també la gestió de la vacunació de l'alumnat en els centres, del confinament de les aules, així com l'organització dels centres amb un alt nombre de baixes.

Davant d'aquesta situació, el Sindicat va fer una denúncia pública i va sol·licitar una reunió urgent amb el secretari autonòmic, que va acudir a la mesa de negociació després de reunir-se també amb l'Associació de Directors i Directores, que havia fet la mateixa petició. Fruit d'aquestes demandes, la Conselleria ha rectificat i ha alleugerat una part d'eixa burocràcia, ampliant també els terminis. Però aquesta mesura puntual no és suficient. El Sindicat sol·licitarà que aquesta minva burocràtica es prorrogue en el temps i, fins i tot, es millore.

Donada la situació de saturació als centres, en tornar del Nadal STEPV, ha proposat a la resta de sindicats emprendre accions comunes. Perquè des del Sindicat considerem que cal vetllar més que mai pel benestar i la salut del col·lectiu docent, que porta ja molt de temps suportant un sobreesforç físic i emocional que comença a ser insostenible.

Al llarg del curs, el Sindicat ha presentat diferents esmenes al Pla de contingència i diverses propostes en els comitès de Seguretat i Salut Laboral, així com resolucions en les juntes de Personal

La Conselleria ha rectificat i ha alleugerat una part d'eixa burocràcia, però el Sindicat sol·licitarà que aquesta minva burocràtica es prorrogue en el temps i, fins i tot, es millore

“ARROSSEGUEM MASSA TEMPS UNA SOBRECÀRREGA LABORAL I EMOCIONAL”

Empar Medina
Directora del CEIP Almassap
(Almussafes, Ribera Baixa)

Hi ha un abans i un després respecte al 13 de març de 2020. De colp i volta ens vam veure immersos en una pel·lícula de ciència-ficció en què l'amenaça de la covid posava en perill la humanitat. I, què podíem fer nosaltres, simples mestres mortals?

Els equips directius vam passar la dura prova d'apuntalar les bastides dels centres educatius, fent un esforç per a mantindre la moral i la unitat dels claustres a distància, alhora que ateníem les necessitats de les famílies, sense horaris, qualsevol dia de la setmana. Ens arribaven problemes molt variats, que anaven més enllà del que era sols educatiu: talls de connexió, webs saturades, xecs de menjador, bretxa digital, o senzillament escoltar a qui necessitava parlar. Així van passar tres mesos esgotadors, seguint instruccions canviants. Però el pitjor encara no havia aplegat. Encara no sabíem el que era un pla de contingència, per exemple. I ho aprendríem a la força, i en les vacances d'estiu.

A la tornada, els i les docents vam haver de carregar la responsabilitat de fer de les aules espais segurs, fent de policies, infermers, psicòlegs o informàtics. Havíem de prendre temperatures, atendre les famílies, de forma individual o amb sales en línia i, més difícil encara, enfrontar-nos a la por dels xiquets i xiquetes mentre dissimulàvem les nostres pròpies pors. De vegades, enmig de l'esgotament, ens assentàvem i preníem aire per a poder seguir malgrat l'angoixa. Les aules han sigut la nostra presó i alhora el nostre refugi, i en elles hem hagut de garantir la inclusió de tot l'alumnat i la comunicació amb l'alumnat confinat. Sense ajuda, perquè tots els recursos del centre estaven centrats a reduir les ràtios.

I així va passar el curs, i vam superar les dificultats. I, al juny, vam comprovar sorpresos que havíem sobreviscut a un dels reptes més difícils de la nostra carrera.

Però darrere dels nostres somriures i iniciatives, tot açò ens ha estat passant factura. La part humana de la nostra professió ens ha fet surar per damunt de tanta bogeria i mantindre el senderi. I precisament aquesta part humana ens ha fet defallir, i plorar quan ja no podíem més, o botar quan teníem els nervis a flor de pell, o quan ens afegien més faena sobre la que encara no teníem acabada. Cada dia una sorpresa nova, un canvi en el protocol, un nou anunci de la Conselleria... Ens han exigit coses impossibles, de vegades contradictòries. Se'ns ha carregat

la responsabilitat de frenar l'avanç de la malaltia, mentre fora les mesures es relaxaven. Algunes persones ens han criticat per obligar a utilitzar la mascareta, o hem rebut amenaces desagradables quan havíem d'organitzar campanyes de vacunació, i no precisament per iniciativa nostra. Molta energia perduda per a explicar i fer complir els protocols, mentre teníem tantes coses pendents de fer en l'aula...

Sentim frustració perquè no hem pogut aconseguir tot allò que hauríem fet en altres circumstàncies. No podem abraçar els xiquets i xiquetes mentre parlem d'emocions en una nova era en què no ens veiem el somriure i és difícil sentir-nos. Programar activitats complementàries és tot un exercici d'imaginació. No podem fer

lectures dialògiques amb les famílies, ni apadrinaments lectors. Les trobades han sigut virtuals, els cursos, darrere d'una pantalla. Tot un seguit de canvis i mentre fora la vida ha continuat com si res haguera passat, s'ha augmentat dia a dia l'exigència de treball i dedicació.

Des de la direcció d'un centre amb 700 alumnes he viscut durament aquesta era, sense descans. El control de la covid, la resolució de dubtes i l'estudi de protocols i instruccions ha absorbit gran part del nostre temps i esforç, sobrepasant els límits del que és aconsellable per a la nostra salut mental. De vegades, obric els ulls en plena nit i sent que m'afone en un pou en què l'eixida està cada vegada més lluny. El dia només té 24 hores. I la jornada ens

ha passat entre papers, llistats, correus i instruccions que arriben i envaeixen fins i tot el nostre temps lliure. Tot està permès en nom de la lluita contra la covid. Fins i tot carregar-nos amb la responsabilitat de decidir confinaments o organitzar campanyes de vacunació. Bombardejats per instruccions incompletes o confuses, els claustres i les famílies ens reclamen respostes que no podem donar.

Cadascú carrega les seues pròpies dificultats, i cap mestre o mestra se n'ha deslliurat. Veig diàriament cares d'esgotament i rep queixes que no puc resoldre. Faig de mitjancera entre companyes i els escolte quan ho necessiten. Per això puc dir que estem pagant ja les conseqüències de l'era covid. Estem més irritables i nerviosos. Algunes companyes i companys han patit la seua part de pena en les seues famílies. Hem passat confinaments i hem tractat de mantindre la conciliació familiar. La majoria ens hem sentit abandonats davant les envestides d'onades devastadores que creaven el caos i malestar en els centres. En aquestes ocasions encreuàvem els dits per no tindre cap símptoma mentre féiem recompte de baixes. Arrosseguem massa temps una sobrecàrrega laboral i emocional.

També l'alumnat ha acusat les carències derivades de la situació. L'alumnat més jove, de nova incorporació, mostra ja les conseqüències de la falta de relació entre iguals, amb els estímuls limitats. També en primer hi ha un retard amb la lectoescriptura, sense el suport dins de l'aula ni codocència —aquest curs ja es pot fer, almenys—, i la una transició entre etapes, en el cas de sisé, és complicada. I tot això, afegit al fet de no poder fer actes lúdics, ni interactuar amb qui voldríem, ni fer-se sentir darrere de la mascareta. Elles

Tot està permès en nom de la lluita contra la covid. Fins i tot carregar-nos amb la responsabilitat de decidir confinaments o organitzar campanyes de vacunació

i ells ens han donat lliçons de resiliència i alegria com a autèntics herois i heroïnes que són.

Amb el que està ocorrent en els centres, estem saturats i saturades fins a l'extenuació. I cal dir que alguna cosa hem aconseguit: recentment, la Conselleria d'Educació ha reconegut aquesta càrrega i l'ha alleugerada. Ens ha vingut bé aquesta empatia, un respir per a les persones que ho vam donar tot en els moments en què se'ns va necessitar. Però encara es pot millorar, fent instruccions clares i senzilles que oferisquen confiança i resolguen dubtes. I permetre que les vacances siguin vacances, i que puguem atendre les nostres pròpies famílies.

L'esgotament ens amenaça diàriament, i no podem més; però és palés que el professorat està fet d'una pasta diferent. El nostre treball és molt més que el fet d'ensenyar, i tot i que aquesta pandèmia ens ha provocat canvis en el caràcter, en la salut física i emocional i en el nivell d'estrés, seguirem esquivant els obstacles. I farem nostra la frase d'Estellés: “Hi haurà un dia que no podrem més, i llavors ho podrem tot.”

Empar Medina, directora del CEIP Almassap d'Almussafes

LA SALUT MENTAL INFANTIL I JUVENIL: UNA ASSIGNATURA (ENCARA) PENDENT

La pandèmia ha canviat moltes coses de les nostres vides. Hem perdut gestos que abans eren quotidians i elements que ens resultaven propis de pel·lícules distòpiques són ara dolorosament habituals. Somriures i abraçades han deixat lloc a mascaretes i distància social. No obstant açò, d'aquesta situació hem extret, com a mínim, una cosa positiva: la salut mental ha entrat en el debat social i, com a conseqüència, en l'agenda política. La pandèmia n'ha agreujat la problemàtica i ens ha ensenyat que ningú no és immune. Totes les persones, en algun moment de la vida, ens podem veure reflectides en un espill trencat d'angoixa, tristesa i depressió.

Beatriu Cardona
Portaveu d'Intersindical Valenciana

Lola Navarro
Responsable de Polítiques Socials
d'Intersindical Valenciana

Xema Sánchez
Coordinador d'Intersindical Inclusiva

L'OMS defineix la salut com un estat de complet benestar físic, mental i social, i no solament com a l'absència d'afeccions o malalties. El cos i la ment són, per tant, indissociables. També per al nostre alumnat.

A pesar que la societat és ara més sensible al tema, parlar de la salut mental no és tasca fàcil perquè la problemàtica és complexa. Quan, a més, volem posar el focus en la salut mental de xiquetes, xiquets i joves en el context escolar i en un període de pandèmia, les variables en joc augmenten, des dels serveis socials fins als serveis sanitaris passant per aspectes purament educatius. L'enfocament, per tant, ha de ser transversal per tal que les solucions a les demandes de les persones afectades siguen efectives i duradores. I això implica necessàriament una coordinació sistemàtica entre les diferents administracions que han de vetllar perquè l'estigma d'una persona jove amb afectacions de salut mental

no siga una marca social inesborrable, sinó una oportunitat per a l'acceptació de la diversitat i de la inclusió social.

Què podem detectar en els centres educatius?

La majoria dels problemes relacionats amb l'atenció —o millor dit, desatenció— a la salut mental de la població infantil i adolescent solen referir-se a trastorns de conducta, de l'alimentació, greus problemes de comportament, consum de drogues i altres addiccions, patologia dual, dificultats d'adaptació familiar, social i escolar, etc. El

L'enfocament ha de ser transversal i això implica necessàriament una coordinació sistemàtica entre les diferents administracions

paper dels centres educatius, per tant, és clau, perquè són l'espai on es poden detectar, avaluar per part dels serveis educatius comunitaris i canalitzar a les unitats d'educació terapèutiques. Aquesta tasca fonamental necessita recursos d'envergadura, tant de plantilla —docent i no docent— com econòmics.

Sense això, és molt complicat poder atendre amb garanties el nostre alumnat amb problemes de salut mental. Paral·lelament, és menester elaborar protocols eficaços en els quals els casos que així ho requereixen puguin ser derivats amb rapidesa a altres serveis públics que estan disponibles.

I què passa en els centres sanitaris?

Les últimes dades de l'Oficina de Salut Mental de la Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública posen de manifest que, respecte del 2019, en 2021 hi ha hagut un increment d'un 94% d'ingressos hospitalaris per malalties psiquiàtriques d'adolescents —de 38 a 74—, que s'han incrementat en un 17% els i les pacients de psiquiatria infantil, i que han augmentat un 21% les consultes en les unitats de salut mental infantil. La realitat, doncs, ens interpel·la a actuar i a fer-ho sense més demora.

Hi ha prou recursos per a abordar aquesta creixent problemàtica?

Per desgràcia, no: hi ha normes, però sense diners suficients per a aplicar-les. El Pacte Autonòmic Valencià per a l'Atenció Integral de la Salut Mental —signat per Intersindical Valenciana en el 2018— proposa mesures en tots els àmbits i inclou un protocol de coordinació entre Educació i Salut Mental. Així, comptem amb la Unitat de Salut Mental Infantoadolescent (USMIA), la Unitat d'Atenció

i Intervenció (UAI), el Servei Especialitzat d'Atenció a la Família i Infància (SEAFI) i l'escolarització en Unitats Educatives Terapèutiques (UET/HDIA). Recursos tots necessaris però que continuen sent insuficients per a oferir una resposta integral a l'alumnat amb necessitats educatives especials derivades de trastorns greus de salut mental.

L'any passat, el president Puig va anunciar un nou pla de xoc per a la salut mental infanto-juvenil. ¿Serà de nou una altra estratègia més de màrqueting fruit de l'actual "moda" que imposa la visibilitat d'aquest sector o

El paper dels centres educatius és clau per detectar i canalitzar els possibles casos a les unitats d'educació terapèutiques

s'acompanyaran les bones intencions amb memòries econòmiques detallades i terminis efectius de posada en marxa dels recursos?

Ara com ara, sis mesos després de la seua presentació pública, seguim sense saber la lletra petita d'aquest pla que preveia la creació de "tres hospitals de dia d'atenció

Participants de la jornada sobre salut mental a la UJI

infantil i juvenil, tres equips d'intervenció comunitària intersectorial i la posada en marxa d'altres tres equips comunitaris per a casos d'alta complexitat, amb la contractació de 69 professionals de les diferents àrees que conflueixen en la salut mental." A més, també s'anuncia el Pla Ariadna, l'objectiu del qual és destinar "16,5 milions d'euros per a la creació d'escoles promotores de la salut". El mateix pla parla de consultar i coordinar aquestes accions amb els sindicats. STEPV, majoritari en educació, encara no té cap notícia d'aquestes iniciatives que, sobre el paper, poden ser d'interès, però que necessiten ser complementades amb projectes concrets i diàleg real amb totes les parts implicades: també escoltant el nostre alumnat i famílies.

Què ens hi juguem?

Sens dubte, la infància i l'adolescència són períodes evolutius crucials per a la vida d'una persona i el paper de l'escola és imprescindible per a assegurar no sols una atenció de qualitat sinó també els drets humans de xiquetes, xiquets i adolescents. L'entorn escolar ha de continuar garantint el respecte per la diversitat i la inclusió real. El valor de la nostra tasca docent és, si pot ser, més important encara per a l'alumnat amb problemes de salut mental, per a contribuir a eliminar estigmes i estereotips que només provoquen més dolor i aïllament. Per a poder reparar el trossos de l'espill i que ens puguem veure felices.

INTERSINDICAL INCLUSIVA: COMPROMÍS AMB LA DIVERSITAT I LA INCLUSIÓ

Amb motiu de la setmana internacional dels drets de les persones amb diversitat funcional, Intersindical Valenciana, a través de la seua àrea Intersindical Inclusiva, ha celebrat la III JORNADA DE DIVERSITAT I INCLUSIÓ AL PAÍS VALENCIÀ. Si la primera jornada es va celebrar a València i la segona a Alacant, en aquest cas la tercera jornada s'ha celebrat a Castelló i ha tingut com a eix central la salut mental. Una jornada que s'ha realitzat en el paranímf de la Universitat Jaume I de Castelló.

L'objectiu de la jornada ha sigut fer una crida a la societat i als poders públics per a atendre un dels sectors més oblidats i silenciats del panorama dels nostres serveis socials. Una història no sols de persones discriminades, invisibilitzades o bé marginades per l'ordre social imperant sinó, el que és pitjor, estigmatitzades, marcades amb un destí inexorable: l'exclusió social basada en el silenci injust de les seues realitats quotidianes.

En aquest sentit, el Sindicat va convidar a la jornada càrrecs polítics, representants

sindicals, familiars, el sector associatiu i, per descomptat, persones amb afectacions de salut mental que ens han contat en primera

L'objectiu de la jornada ha sigut fer una crida a la societat i als poders públics per a atendre un dels sectors més oblidats i silenciats dels nostres serveis socials

persona els seus processos d'apoderament i inclusió social i laboral.

Per part de l'Administració hi ha participat el secretari autonòmic d'Igualtat i Diversitat de la Conselleria d'Igualtat i Polítiques Inclusives, Rubén Sancho, i el Comissionat de la Generalitat Valenciana per a la Salut

Mental, Rafael Tabarés. Per part de la Intersindical Valenciana, hi han participat el sindicat d'administracions públiques STAS-IV, el sindicat d'educació, STEPV-IV i el sindicat de salut, Intersindical Salut. Per part del sector associatiu hi ha participat l'associació Àmbit, l'associació de familiars AFDEM, l'associació Realment i l'associació Nautae. També hi ha participat activament el sector públic a través de l'IVASS d'Albocàsser. La Universitat Jaume I ha donat suport a aquest acte amb la participació en l'acte inaugural de la seua rectora, Eva Alcón, i la nova portaveu de la Intersindical Valenciana, Beatriu Cardona.

Amb aquest acte de diversitat funcional, el Sindicat ha volgut visibilitzar la necessitat d'invertir recursos públics per a aconseguir una salut mental de qualitat, pública i inclusiva, col·locant aquesta problemàtica en l'agenda de les nostres preocupacions com a ciutadans per a evitar d'aquesta manera un silenciament injust que s'estén per qualsevol indret de la societat.

ÀNGELA VALVERDE, PRESIDENTA DEL COMITÉ DE SEURETAT I SALUT LABORAL DE LA DIRECCIÓ TERRITORIAL D'EDUCACIÓ D'ALACANT

"DISPOSEM DE RECURSOS PER A ABORDAR LA SALUT MENTAL, PERÒ CAL TREBALLAR PERQUÈ L'ALUMNAT EN SIGA CONEIXEDOR"

Àngela Valverde té 63 anys però, com ella mateixa afirma, té moltes ganes de continuar. Sobretot ara, que assegura trobar-se "com peix en l'aigua" en el càrrec de presidenta del Comitè de Seguretat i Salut Laboral de la Direcció Territorial d'Educació d'Alacant. El motiu és ben lògic: Àngela és metgessa i professora d'FP, dues professions que li permeten desenvolupar una vocació de servei als altres que des de ben prompte va sentir batejar al seu interior. Ara, a mitjan tercer curs amb covid, se sent més útil que mai en un moment en què la salut, també la mental, i l'educació, es troben tan imbricades.

Clara Esteve
Àrea de Publicacions

La irrupció de la pandèmia ha provocat l'augment d'ansietat, depressió, problemes d'alimentació i suïcidis que han incrementat entre la gent jove de manera notable

La irrupció de la covid ha servit per a posar en primera plana la salut mental. Fins a quin punt està passant factura en les aules?

Està passant factura, i molta, als dos col·lectius implicats: el professorat i l'alumnat. Pel que fa a aquest últim, s'ha vist afectat, en primer lloc, l'aprenentatge, ja que durant algun temps l'ensenyament va ser telemàtic, i això ha provocat dificultats amb el risc de retrocessos i abandonaments. A més a més, la irrupció de la pandèmia ha provocat l'augment de determinades emocions, com l'angoixa, la tristesa i la ira, de manera que estem veient un augment de casos d'ansietat i depressió, sobretot entre adolescents. Algunes d'aquestes emocions, juntament amb els problemes contextuais d'una part de l'alumnat, han desembocat en trastorns com el TDH, conductes autolesives, problemes

d'alimentació i fins i tot suïcidis, que, malauradament, s'han incrementat entre la gent jove de manera notable.

De quins recursos disposa el sistema educatiu per a fer front a tot açò?

Disposem de recursos, però cal treballar perquè l'alumnat en siga coneixedor. Fonamentalment, els podem dividir en dos grans blocs. En el primer, trobem les mesures de formació, que es despleguen sobretot des dels CEFIRE, dirigides al professorat i als professionals de les unitats terapèutiques. En el segon bloc trobem el de les mesures de detecció i intervenció. Ací, en la detecció i la proposta d'intervenció, en un primer escaló tenim la figura del tutor o tutora, que té un

paper clau en la detecció dels casos. Després hi ha els equips d'orientació, que ajuden a derivar cada cas. En aquest punt, entra en joc el tercer escaló: les unitats especialitzades d'orientació, que tenen equips específics, com el de conducta i convivència, per a treballar conductes derivades de qualsevol trastorn mental. En l'atenció educativa en els centres, orientada sempre a la inclusió, podem trobar, en centres ordinaris, unitats educatives terapèutiques, una mena de grup especial, on hi ha una PT, orientadores i professorat d'àmbit, i les ràtios són mot baixes. Tenim també centres específics d'educació especial, si no es poden escolaritzar en un centre ordinari i, en l'últim escaló, el dels casos més greus, hi ha l'atenció hospitalària i domiciliària.

Quina és la franja d'edat més vulnerable entre l'alumnat pel que fa a la salut mental?

Sens dubte, l'alumnat més vulnerable està a secundària, però cada vegada trobem més casos entre xiquetes i xiquets, sobretot en 5é i 6é de primària. Un factor preocupant que explica aquest fet és l'ús que s'està fent de les xarxes socials. Durant una part de la pandèmia, solament s'ha disposat de la tecnologia per a la socialització i, en molts casos, sense el pertinent control parental. Açò ha provocat que els i les adolescents i infants han rebut una

Cada vegada trobem més casos entre xiquetes i xiquets, sobretot en 5é i 6é de primària, per l'ús que s'està fent de les xarxes socials sense el pertinent control parental

Àngela Valverde

sobreestimulació de missatges, no sempre positius i respectuosos amb els seus cossos i el seu benestar. D'altra banda, tenim molta urgència per tot, vivim accelerats, un ritme que trasludem als més menuts i menudes. Situació que no afavoreix perquè aprenguen a encaixar determinades frustracions pròpies de la vida, com ara l'amor no correspost d'un company o companya o el fet d'aprovar una assignatura.

Parlem de l'altre col·lectiu afectat: el professorat.

Jo crec que el reconeixement al treball del professorat ha sigut el gran oblidat de la pandèmia. Hem aplaudit molt el treball dels treballadors i treballadores de la Sanitat, molt merescuts, ja que ens han conservat la

vida i la salut, però s'oblida massa la tasca ingent que ha dut a terme el professorat no només ensenyant en circumstàncies difícils, sinó també pel que fa a la contenció de la transmissió del virus i al manteniment de la normalitat en la vida d'infants, adolescents i famílies. Una faena titànica que, en canvi, s'ha desenvolupat sense quasi reconeixements ni agraïment per part de la societat.

Què fa el Comitè de Seguretat i Salut Laboral per a millorar la vida del professorat?

El comitè és un òrgan paritari entre els representants sindicals –delegats i delegades de prevenció de riscos laborals– i l'Administració. A banda d'implementar protocols i mesures en aquest sentit, disposem d'una unitat de resolució de conflictes – fonamentalment entre professorat d'un mateix centre–, que sempre influeixen en major o menor grau en la salut mental, ja que, de fet, en molts casos, desemboquen en baixes laborals.

Què podem fer per a millorar el dia a dia d'un col·lectiu que presenta índexs tan alts de baixes motivades per problemes de salut mental?

La salut no és només anar al gimnàs i menjar més verdura, cal prestar atenció també als nostres hàbits destinats a mantindre la salut

mental. En aquest sentit hem de tindre ben present la tasca formativa dels CEFIRE, en què podem aprendre, per exemple, estratègies de prevenció de l'estrés o com emprar la veu d'una manera més saludable. El paradigma mèdic posa cada vegada més èmfasi en la prevenció perquè, quan ja es pateix una malaltia, pot provocar seqüeles. Així que hem de caminar en aquesta direcció. A més, cal dignificar les persones amb problemes de salut mental. En aquest sentit, acudir com a convidada a la Jornada de Salut Mental celebrada al desembre a Castelló em va obrir encara més els ulls. En preguntar a les persones malaltes quines coses demanarien amb més urgència, quasi totes les persones responien el mateix: treball i empatia.

Cal dignificar les persones amb problemes de salut mental; en preguntar-los quines coses demanarien amb més urgència, quasi totes responen el mateix: treball i empatia

ALGUNES XIFRES SOBRE SUÏCIDIS

La pandèmia ha disparat un 30% els suïcidis entre joves de 20 a 39 anys, segons dades de l'INE. De fet, durant el 2021, al País Valencià les xifres de suïcidis han sigut tan preocupants que el passat mes de desembre Les Corts Valencianes van aprovar per unanimitat una proposta per reforçar la prevenció del suïcidí. Parlar del tema és clau, i, no obstant, es calcula que vora un 40% de les persones que se suïciden no han estat mai en tractament.

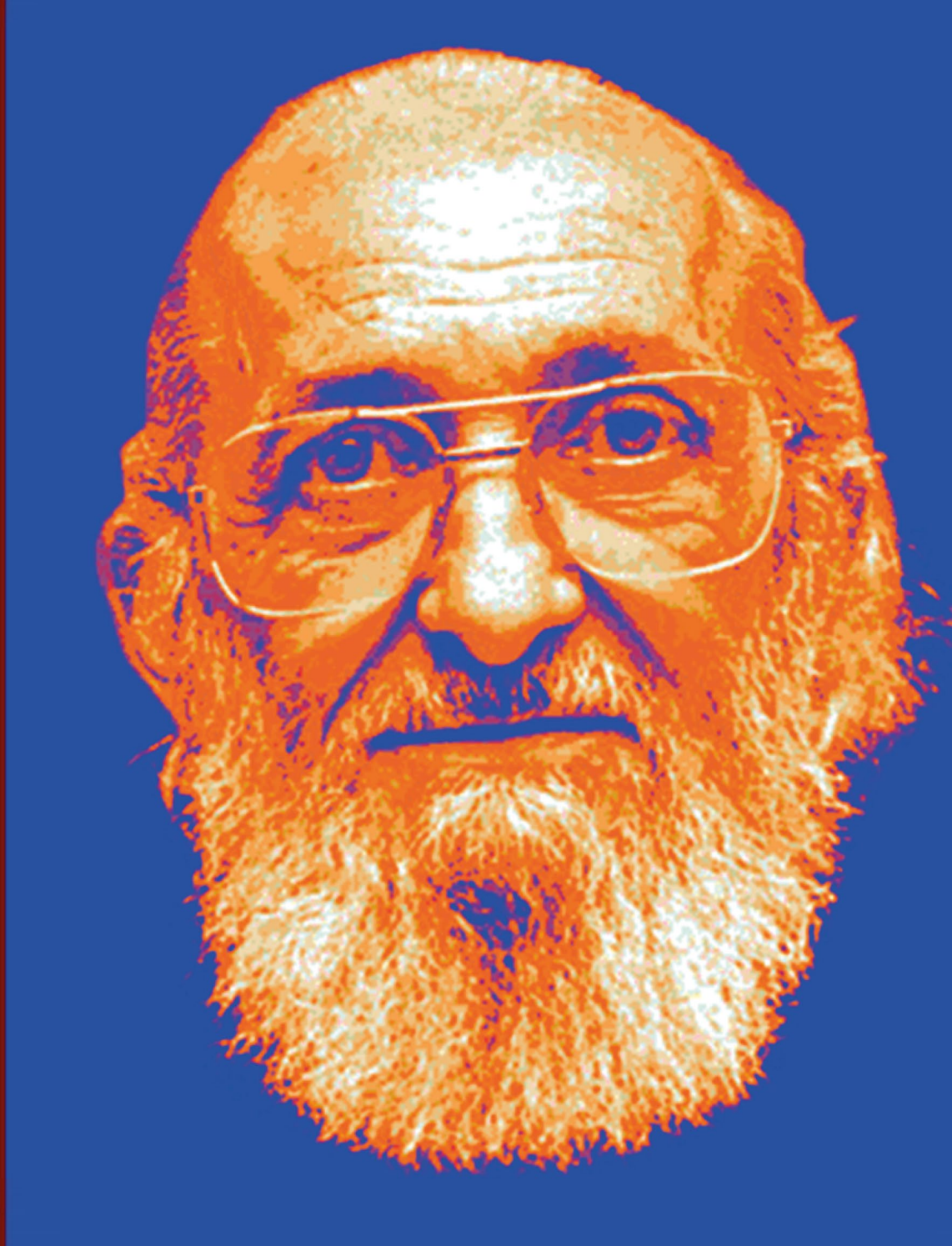
AQUESTS SÓN ALGUNS TELÈFONS ON DEMANAR AJUDA:

Telèfon Contra el Suïcidí: 911 385 385

Telèfon Contra l'Assetjament Escolar: 900 018 018

Telèfon de l'Esperança: 717 003 717

S'oblida massa la tasca ingent que ha dut a terme el professorat no només ensenyant en circumstàncies difícils, sinó també pel que fa a la contenció de la transmissió del virus

BALANÇ DE LA COMMÉMORACIÓ DEL 100 ANIVERSARI DEL NAIXEMENT DE PAULO FREIRE

STEPV- Intersindical Valenciana, conscient del valor pedagògic, social, sindical i polític de les idees de Paulo Freire, ha celebrat durant l'any 2021 el cent aniversari del naixement d'un mestre i pedagog que va revolucionar el món de l'educació en convertirla en l'element clau per a l'emancipació personal i col·lectiva.

Participants del webinar sobre Freire

Xema Sánchez Intersindical Cutura

“Cap pedagogia realment alliberadora pot mantindre's distant de les persones oprimides”

(Paulo Freire, *Pedagogia de l'oprimit*)

Què hem fet com a sindicat?
El Sindicat, al començament de l'any 2021, va posar en marxa un espai de trobada, col·laboratiu i divulgatiu que vam anomenar “Espai Freire”. Una zona web en què personalitats de tot el món van enviar les seues col·laboracions i articles. L'objectiu d'aquest espai era divulgar les idees del pedagog brasiler i alhora subratllar-ne la vigència. Però, sense cap dubte, una de les fites d'aquesta tasca divulgativa es va concretar en un homenatge en què el Sindicat, mitjançant sobretot Intersindical Cultura i l'Escola de Formació

Una de les fites d'aquesta tasca divulgativa es va concretar en una webinar en la qual van participar vora dues-centes persones de tot el món

Melchor Botella, va aconseguir reunir persones expertes de tot el món i docents que havien aplicat la seua metodologia en l'aula. Aquesta cita es va concretar el dia 4 de novembre, Dia Mundial de la UNESCO per a l'Educació, la Ciència i la Cultura. Una jornada en què, durant més de tres hores, en una webinar internacional en la qual

van participar vora dues-centes persones de tot el món, vam poder compartir les nostres “paraules per a l'alliberament” amb personalitats de la talla de Federico Mayor Zaragoza, ex-Director General de la UNESCO, el fill de Paulo Freire, Lutgardes Freire, o Jacqueline Moll, experta en la seua obra i professora de la Universitat Federal do Rio Grande do Sul del Brasil. Entre les persones expertes que hi van participar trobem Fernando Rodal, president de la Confederació d'Educadors Americans (CEA); Nora Ovelar, de la Universitat Central de Veneçuela (UVC); Mónica Fernández de la Universitat Nacional de la Plata, a l'Argentina; Walter Kohan, de la Universitat do Estado do Rio de Janeiro; Jaume Martínez Bonafé, de la Universitat de València; Mar Paulo Noguera, de la Universitat Catòlica de València; José Beltrán, de la Universitat de València; Obdúlia Capellino, mestra del País Valencià; Julio Rogero, mestre de Madrid; Nérida Zaitegi, mestra del País Basc; Lluís Montesinos, mestre del País Valencià; Luis Alberto Prieto Barbero, educador social de Madrid; Miguel Vázquez Freire, mestre de Secundària, de Galícia; o Ramon Flecha, professor de la Universitat de Barcelona. Juntament amb els parlaments i opinions d'aquestes persones expertes, vam poder comptar també amb la intervenció del conseller d'Educació, Cultura i Esports, Vicent Marzá.

Ressaltem el nom de totes i tots els participants com a reconeixement i agraïment al seu suport. Participants procedents de cinc països llatinoamericans, sis territoris de l'Estat espanyol i una nodrida representació de docents de País Valencià. En total, ens hi vam reunir més de vint persones, coordinades des del Brasil per Albert Sansano i des del nostre territori per Vicent Maurí, Xema Sánchez, Manel Àlamo i amb el suport de la coordinació tècnica de l'esdeveniment a càrrec de l'Escola Sindical de Formació Melchor Botella i del seu director, Germán Nando.

Utilitzant la metodologia freireana de les “paraules generadores” hem posat en relleu la

vigència de la seua obra a través de paraules vives, com ara *educació transformadora*, *llibertat*, *infàncies*, *temps*, *conscienciació*, etc.

Quines idees del llegat de Freire ens agradaria desplegar de cara al futur de l'educació al País Valencià?

Un homenatge no ha de ser només el record d'una persona que ja no està, sinó un recordatori perquè les idees de la persona homenajada continuen aplicant-se en la realitat educativa. I per això, volem arribar a les escoles i els instituts del País Valencià, perquè el professorat s'interesse per ell, no sols a través dels seus llibres, sinó pel seu mètode viu.

Heus ací algunes anotacions perquè les idees de Paulo Freire puguin continuar sent part del nostre futur.

- Freire, parlant de l'actitud d'una mestra o mestre davant el procés educatiu, sosté que l'educació és una “lluita democràtica” en la qual el professorat ha de fomentar en els seus alumnes els valors de la democràcia partint de diverses exigències. Una de les més fonamentals en aquest sentit, i de les quals prenem bona nota des del Sindicat, es refereix al fet que “transformar mai és una tasca individual”. (*Cartes a qui pretén ensenyar*, Edit. s. XXI, 1993).
- Freire ens convida a pensar en la tasca de la mestra i del mestre, que no sols treballa per aconseguir un salari, sinó que ho fa perquè considera que l'acció docent té una “importància social i política”. Per a una organització sindical com la nostra, aquestes paraules són una referència indefugible en la nostra acció sindical quotidiana.
- Freire va defensar en el seu mètode d'alfabetització de persones adultes que les paraules no sols serveixen per a llegir el contingut d'aquelles cartilles plenes de frases estereotipades, sinó per a pensar el

món que ens envolta, per a lluitar contra les situacions d'injustícia i per a conscienciar de les situacions reals en què els subjectes subalterns estan oprimits.

En aquest sentit, ens hem de preguntar: l'educació actual i el seu model dominant d'ensenyament-aprenentatge és alliberadora i emancipadora? Quin paper han de tindre el professorat en aquesta tasca *consciencitzadora*?

Són preguntes universals que, més enllà dels aniversaris i de les celebracions, són part de la tasca educativa bàsica, i és en aquest lloc transformador on el nostre sindicat vol situar-se.

Des de l'STEPV, lluitem dia a dia perquè els poders públics, encarregats de posar en marxa les normatives educatives que ens afecten a totes i tots els docents, tinguen en compte els principis que Freire va defensar: l'educació o és alliberadora, crítica i *consciencitzadora* o no és.

La tasca de la nostra organització és vetllar perquè aquestes normes educatives defenguen

Des de l'STEPV, lluitem dia a dia perquè es tinguen en compte els principis que Freire va defensar: l'educació o és alliberadora, crítica i consciencitzadora o no és

aquests valors progressistes i necessaris perquè la societat siga cada dia més justa i equitativa.

Perquè és temps d'unir esforços per un món més incliusiu i, per a aconseguir-ho, hem de recordar les paraules del mestre: “L'educació no canvia el món, però canvia les persones que canviaran el món”.

LA LLEI ICETA NO COMPLEIX LA DIRECTIVA EUROPEA PER A IMPEDIR L'ABÚS DE LA TEMPORALITAT

Marc Candela
Coordinador d'Acció Sindical de l'STEPV

El 29 de desembre de 2021 el BOE publicava la *Llei 20/2021, de 28 de desembre, de mesures urgents per a la reducció de la temporalitat en l'ocupació pública*, coneguda com a Llei Iceta, cinc mesos després de la seua tramitació en el Congrés dels Diputats.

En teoria, aquesta llei s'ha promogut per atendre les exigències d'Europa pel que fa al compliment de la Directiva 1999/70/CE del Consell d'Europa sobre el treball de duració determinada, atenent diverses sentències del Tribunal de Justícia de la Unió Europea, que declarava abusives les contractacions temporals de les administracions públiques,

ja que, des de fa anys, no s'estaven complint les disposicions de l'Estatut Bàsic de l'Empleat Públic (EBEP) relatives a l'oferta de places en els procediments selectius. Això ha provocat un increment de la temporalitat en el conjunt del sistema públic, que arriba al 30% en tot l'Estat. La pregunta és: compleix la llei Iceta la Directiva Europea?

Des del Sindicat opinem que no, perquè no garanteix la consolidació del personal temporal i interí en frau de llei, que hauria d'haver sigut l'objectiu principal de la llei. Tot i que s'ha aconseguit una fita que, fins ara, sempre s'havia rebutjat, com és el concurs de mèrits com a procediment selectiu en lloc del concurs-oposició, la proposta que planteja la llei Iceta no garanteix la consolidació tot el personal de llarga durada, perquè només tindrà lloc una única vegada i

és de lliure concurrència. Com que finalment dependrà de les places que s'oferisquen en aquest procediment, caldrà esperar a les

Des del Sindicat opinem que la llei no garanteix la consolidació del personal temporal i interí en frau de llei, que hauria d'haver sigut l'objectiu principal de la llei

convocatòries concretes per a especular si podran o no contribuir a consolidar ni que siga el professorat interí en frau de llei —és

a dir, el que haja treballat almenys tres anys en vacants—. Per tant, és important que, per a consolidar el professorat interí actual, s'oferisquen el màxim nombre de places possible.

La Confederació Intersindical està treballant amb les institucions europees perquè es posicionen sobre la qüestió, ja que l'origen de la llei prové, precisament, d'aquestes institucions i, especialment, de Tribunal de Justícia de la Unió Europea.

Igualment, la Conselleria d'Educació s'hauria d'haver esperat a la convocatòria de les oposicions al cos de mestres per a la modificació del Reial decret 276/2007 d'ingrés a la funció pública docent, ja que les condicions per a les persones aspirants seran més beneficioses que amb el model convocat.

La modificació està en tràmit per part del Ministeri d'Educació i estableix diferències significatives en el concurs-oposició fins a 2024. Com que hi haurà un màxim de tres proves (ara n'hi ha quatre) i com que en moltes especialitats que no tenen una vessant pràctica o aplicada seran dues o més opcions entre els temes a triar en la part teòrica, entre altres qüestions.

Una altra qüestió que la Conselleria no ha volgut negociar amb els sindicats, malgrat la sol·licitud per part de STEPV, són les places que s'han d'oferir en el concurs-oposició i en el concurs de mèrits que defineix la llei Iceta. La nova normativa estatal estableix clarament quines places corresponen a cada un dels procediments i, des del punt de vista del Sindicat, la Conselleria no ho ha respectat, raó per la qual s'exposa a la judicialització de la convocatòria per qualsevol aspirant als procediments selectius.

De moment, STEPV ha presentat un recurs de reposició a la Conselleria per a exigir-li la negociació de les places i garantir així el compliment de la llei i aportar la màxima seguretat jurídica a tots els procediments.

DEL REIAL DECRET LLEI A LA LLEI DEFINITIVA

En la columna de l'esquerra, el RDL acordat entre el ministre Iceta i CCOO, UGT i CSIF, abans d'entrar al Congrés dels Diputats. En la columna de la dreta, la llei definitiva, després del seu pas pel Congrés dels Diputats.

Reial decret llei 14/2021, de 6 de juliol, de mesures urgents per a la reducció de la temporalitat en el treball públic (BOE, 7 de juliol de 2021)	Llei 20/2021, de 28 de desembre, de mesures urgents per a la reducció de la temporalitat en el treball públic (BOE, 29 de desembre de 2021)
La cobertura d'una vacant només es pot dur a terme durant 3 anys. La persona interina serà cessada si supera aquest termini.	Es manté igual
S'estableix una indemnització de 20 dies per any treballat amb un màxim de 12 mensualitats en cas de cessament.	Es manté igual
S'autoritza una taxa addicional d'estabilització d'aquelles places ocupades almenys 3 anys abans del 31 de desembre de 2020.	Es manté igual.
Els processos selectius d'aquestes places seran per concurs-oposició abans del 31 de desembre de 2024 (60% oposició, 40% concurs).	S'afeg un procediment per concurs de mèrits per a les places ocupades temporalment des d'abans de l'1 de gener de 2016 i les ocupades per personal interí anterior a l'1 de gener de 2016. Aquest concurs només es convocarà una vegada.
El personal interí que cesse per la no superació del procés selectiu serà indemnitzat amb 20 dies per any treballat amb un màxim de 12 mensualitats. Qui no participe en l'oposició no serà indemnitzat.	Es manté igual.
Les oposicions convocades abans de la publicació del decret (7 de juliol) es realitzaran tal com estan previstes.	No s'especifica res.
S'estableix un termini d'un any per a adaptar el decret a educació i sanitat. Si no s'hi adapta s'aplicarà com està regulat en el decret.	Es manté igual.

MODIFICACIÓ DEL RD 276/2007 D'INGRÉS A LA FUNCIÓ PÚBLICA DOCENT

El Ministeri d'Educació està adaptant la llei Iceta a l'àmbit educatiu, pel que fa als dos procediments de selecció: el de concurs-oposició i el de concurs de mèrits. Destaquem ací les novetats principals (basades en l'esborrany del 29 de desembre de 2021). Per a informació més completa, consulta l'esborrany:

Concurs-oposició	Concurs de mèrits
- La fase d'oposició constarà d'una única prova estructurada en dues parts que no tindran caràcter eliminatori. - Les dues parts de la prova són el tema i la defensa d'una unitat didàctica. En especialitats amb continguts de caràcter aplicat, habilitats instrumentals o tècniques es podrà incorporar una prova de caràcter pràctic. - Per accedir al concurs de mèrits cal obtindre un 5 en la fase d'oposició. - El concurs de mèrits val 10 punts i es divideix en tres apartats: a) Experiència docent prèvia (7 punts), només es valorarà fins a 10 anys d'experiència. b) Formació acadèmica (3 punts) c) Altres mèrits (5 punts). Es valorarà l'aprovació d'una oposició de la mateixa especialitat des de 2012.	El concurs de mèrits val 15 punts i es divideix en tres apartats: a) Experiència docent prèvia (7 punts), només es valorarà fins a 10 anys d'experiència. b) Formació acadèmica (3 punts) c) Altres mèrits (5 punts). Es valorarà l'aprovació d'una oposició de la mateixa especialitat des de 2012.
La fase d'oposició té un pes del 60% de la nota i el concurs del 40%.	

LA PROPOSTA DE REFORMA DE LA PROFESSIÓ DOCENT: ELITISTA I JERARQUITZADORA

EL MINISTERI PLANTEJA UNA CARRERA D'OBSTACLES PER A ACCEDIR A LA DOCÈNCIA I L'ESTABLIMENT DE DIFERÈNCIES SALARIALS VINCULADES A UNA AVALUACIÓ SUBJECTIVA

El Ministeri d'Educació va presentar dijous passat als sindicats el document *24 propuestas de reforma para la mejora de la profesión docente*. La reforma s'iniciarà amb l'establiment d'un marc de competències professionals docents a partir del qual s'adequaran les 23 propostes restants que s'agrupen en cinc eixos: formació inicial, formació permanent, accés a la professió docent, especialitats docents i desenvolupament professional docent (carrera professional, per entendre'ns).

Una primera lectura de la proposta del Ministeri d'Educació sobre la reforma de la professió docent ens mena a dir que és elitista i jerarquitzadora. Elitista, perquè la formació inicial serà una carrera d'obstacles, encara més si és en el sistema públic, ja que s'implantaràn noves proves per a accedir als graus d'infantil i primària i al màster de secundària, fet que dificultarà l'accés a qui no tinga els recursos ni les condicions per a preparar-se-les. La raó que justifica aquesta proposta sobre la formació inicial és que, com explica el Ministeri, en el cos de mestres, per cada dos nous titulats només hi ha una plaça i, en la resta de cossos de professorat, per cada quatre titulats amb el màster de secundària només una plaça en la docència. Per a fer front a aquesta situació, en lloc de fer propostes per a millorar les plantilles docents —reducció de la ràtio d'alumnat, desdoblaments d'aules i matèries, etc.—, es proposa implantar nous filtres per a reduir el

en 2006, quan el Ministeri, també en mans del PSOE en aquell moment, va intentar establir els graus docents, una jerarquia retributiva en funció de la superació o no d'unes avaluacions subjectives. Aquesta proposta, per sort, no va veure mai la llum perquè es va aconseguir aturar, amb una dura campanya en contra dels STEs.

Quant a la formació permanent, es proposa que la formació del professorat tinga més a veure amb la realitat de l'aula, tot i que no hi ha moltes més concrecions, més enllà d'una aposta per un nou paradigma, el Marc de la Competència Digital Docent.

Pel que fa a l'accés a la funció pública docent, no hi ha massa canvis respecte del model actual, del segle XIX. Després de la suposada reducció de professorat interí a partir de 2024 —massa optimista és aquesta afirmació per part del Ministeri—, es proposen algunes modificacions del model, per a incorporar no solament la competència científica disciplinar del professorat, si no, a més, «*los conocimientos, destrezas y actitudes referidos a la función docente (normativa educativa, atención a la diversidad, etc.)*».

Les altres propostes sobre el model d'oposicions fan referència a l'actualització dels temaris —que són de 1993!— i a la incorporació d'aspectes referits al funcionament dels centres, el sistema educatiu, l'atenció a la diversitat, etc. També les pràctiques es prolongaran en el temps i deixaran de ser un mer tràmit.

Finalment, el Ministeri proposa adequar les especialitats docents a les diferents situacions actuals, sense concretar encara com: especialitats que pertanyen a un cos però atenent etapes d'altres cossos docents —professorat d'audició i llenguatge, pedagogia terapèutica, llengua estrangera en educació infantil o orientació—. Quasi amb tota probabilitat trobem que el Ministeri no està pensant en el cos únic de professorat.

També es proposa revisar l'adscripció d'especialitats als diferents àmbits, en cas que les administracions educatives els establisquen, com passa al País Valencià, on recordem que els àmbits són obligatoris en 1r d'ESO, fet que rebutja el Sindicat.

El Ministeri proposa igualment habilitar per a dur a terme determinades funcions com l'ensenyament de continguts no lingüístics en un llengua estrangera, la docència en FPA o en centres penitenciaris o els responsables

de les TIC en els centres. Les habilitacions mai han de servir per al que està passant actualment: s'ofereix, per exemple, una plaça d'Audició i Llenguatge amb el requisit del B2 d'Anglès i ja es té una mestra o un mestre que em pot fer un tres per un: AL, primària i Anglès. La proposta que fa ara el Ministeri segurament contribuirà a fer més 3x1.

Finalment s'aborden les condicions de qualificació i formació de docents en centres privats, tot indicant que cal revisar la normativa que regula les condicions de formació inicial del professorat dels centres privats per a exercir la docència.

DE LES CONDICIONS DE TREBALL EN LES AULES, NI RASTRE

En cap moment el Ministeri ens proposa abordar la situació real de l'aula. No importa que les ràtios altes i les plantilles insuficients dificulten l'acció docent, que el salari del professorat haja perdut més d'11 punts de poder adquisitiu des de 2010, que la burocràcia ens ofegue, que els constants requisits com l'adquisició de llengües estrangeres per impartir el plurilingüisme ocupen gran part de la nostra formació, etc. I tot això sense parlar de la situació actual en plena pandèmia.

Abordar aquestes qüestions sembla que no contribuïran a millorar la professió docent, però sí les carreres d'obstacles per accedir-hi i les diferències salarials quan ja hi formes part. En resum: competir amb els

El Ministeri no proposa abordar la situació real de l'aula. No importa que les ràtios i plantilles dificulten l'acció docent

teus companys i companyes mentre estudies i també quan hi treballes.

Per tot açò, STEPV s'hi oposa a aquesta nova/vella proposta del Ministeri d'Educació, perquè l'efecte que tindrà en la professió serà negatiu. En lloc d'abordar la docència des del punt de vista de la col·laboració i el treball en equip, novament, creem divisions entre nosaltres. Lamentable.

SÍSIF I L'ESTATUT DEL PROFESSORAT (VERSIO 2022)

Joan Blanco

La modernització de la funció pública (o de la funció docent) ha sigut una excusa per a explicar projectes jerarquitzadors que només es justifiquen en la falta de finançament i en la necessitat de primar una part del professorat perquè no hi ha diners per a tothom. Al final, de modernització, res. Només hauríem d'anar al Pla General d'Estudis de 1845 (fa vora dos-cents anys), del ministre Pedró José Pidal i comprovar-ho.

En 1984 s'aprovava la llei 30/84, de reforma de la funció pública, que proposava classificar el professorat en graus (adicional XV) i el desembre de 1986 es presentava l'avantprojecte de l'Estatut del Professorat, el cinquè intent d'aplicar l'adicional XV, que proposava una carrera docent classificant el professorat amb diferents retribucions i amb diferents funcions dins i fora de l'escola i convertia l'ensenyament en un sistema burocratitzat, jerarquitzat i piramidal. La desqualificació i oposició generades (vagues incloses) als primers avantprojectes presentats van dur el Ministeri d'Educació a modificar les seues propostes. L'estatut com a tal no es va aprovar mai i la negociació d'algunes de les propostes es va desvincular de la carrera docent.

Altres propostes van ser incorporades a la futura LOGSE i al seu desplegament, entre les quals destacava el sistema de sexennis, una recuperació parcial de la jerarquització i una nova declaració de suposada modernització per la via de gratificar parcialment el professorat.

Novament, el 2006 el Ministeri tornava a la càrrega amb una altra proposta d'Estatut i un altre projecte jerarquitzador que va ser rebutjat pel professorat. I de nou es va anunciar en 2013 o en altres anuncis fets en diferents moments.

Ara, en 2022, estem una altra vegada amb una proposta que, a la fi, es presenta amb parcialitat i sense afrontar la divisió en l'accés segons la formació inicial, el caràcter unitari de la professió docent, el conjunt de drets i deures o les condicions laborals en el seu conjunt. I, com sempre, sense el finançament garantit.

Moltes propostes i molta literatura per a arribar a on sempre, a crear divisions salarials entre el professorat, fomentant les respostes individuals a les necessitats del sistema educatiu i a desvirtuar la gestió democràtica dels centres i el treball col·lectiu i cooperatiu, la base de l'èxit del sistema.

Sísif puja la roca i visita de nou el sistema educatiu per a repetir errades del passat.

Pel que fa a l'accés a la funció pública docent, no hi ha massa canvis respecte del model actual, del segle XIX

nombre de persones aspirants per a accedir a la docència.

Quant a la carrera professional, novament el Ministeri d'Educació intenta dividir el professorat amb diferències retributives segons el nivell d'adquisició de les competències professionals establides en el Marc de Competències Professionals Docents, que encara no coneixem. Això ja es va intentar

LOMLOE: LLUMS I OMBRES D'UNA LLEI EDUCATIVA TAN NECESSÀRIA COM INSUFICIENT

La nova llei educativa era necessària per posar fi a una llei retrògrada ancorada en el passat com era la LOMCE. En aquest sentit, la LOMLOE suposa un avanç en molts aspectes, però no és suficient per a vertebrar una escola compensadora de les desigualtats socials. Tot i que inclou novetats inajornables (com ara la formació de l'alumnat en la història del feminisme i els drets de les persones LGTBI+, i el respecte al medi ambient), la nova llei es queda curta en l'objectiu de vertebrar un vertader sistema educatiu públic, inclusiu i laic.

Ignasi Amorós
Responsable de Política
Educativa de l'STEPV

La LOMLOE (Llei orgànica de modificació de la LOE) ha desactivat els canvis en el sistema educatiu introduïts per l'anterior llei Wert de 2013, la LOMQUE, que en el seu dia va ser fortament criticada per tota la comunitat educativa en oposar-se a molts principis i pràctiques existents en el sistema educatiu. La llei Wert establia itineraris segregadors, reduïda la participació democràtica als centres, trencava l'equilibri entre les competències en matèria d'educació entre l'Administració central i les comunitats autònomes, feia de la religió una matèria avaluable i es basava en una concepció neoliberal i mercantilista de l'educació en què, per exemple, se cedia sòl públic per a construir-hi centres privats.

Així les coses, la publicació de la nova llei ha generat malestar entre els partits polítics de la dreta i les patronals dels centres concertats que han fonamentat les seues protestes bàsicament en quatre mentires interessades: l'eliminació del castellà de les escoles de part de l'Estat espanyol, l'eliminació de la religió de tots els centres educatius, la pretensió del govern d'acabar amb els centres concertats i el tancament dels centres d'educació especial. De nou, la dreta política i sociològica ha tornat a utilitzar l'educació com a arma política contra el govern de l'Estat amb la intenció de conservar privilegis de negoci i adoctrinament.

CALENDARI D'APLICACIÓ

El 30 de desembre de 2020 es publicà en el BOE la LOMLOE, que entrà en vigor 20 dies després, el 19 de gener de 2021. La seua entrada en vigor modificà aspectes com la participació i les competències del Consell

Escolar, del claustre i del director o directora. Pel que fa a aquest curs, 2021-22, s'han d'implantar les modificacions introduïdes en l'avaluació i la promoció de les diferents etapes educatives, així com la titulació dels ensenyaments professionals de música i dansa. Segons el Reial decret d'avaluació, promoció i titulació, ja publicat, aquest curs únicament es repetirà de manera excepcional. L'alumnat amb dificultats, tot i que no supere totes les matèries, promocionarà amb reforços educatius si així ho decideix el seu professorat. De la mateixa manera, l'alumnat podrà obtenir el títol de graduat en ESO si l'equip docent considera que ha aconseguit els objectius de l'etapa.

El curs que ve, el 2022-23, s'aplicaran les modificacions introduïdes en el currículum, l'organització i els objectius per als cursos primer, tercer i cinqué d'educació primària, primer i tercer d'educació secundària obligatòria i també les modificacions introduïdes en el currículum, organització i objectius de primer curs de batxillerat. També s'aplicaran el curs que ve els canvis en els cicles formatius de grau bàsic i es suprimirà l'oferta de mòduls obligatoris dels programes de qualificació professional inicial preexistents.

El curs 2023-24, s'implementaran els canvis en el currículum, l'organització i objectius als cursos segon, quart i sisé de primària, als cursos segon i quart d'educació secundària i al segon curs de batxillerat, com també les modificacions que s'introdueixen relatives a l'accés i admissió a la universitat.

MODIFICACIONS POLÈMIQUES

El Ministeri d'Educació i Formació Professional ha publicat els nous currículums i continguts de les diferents etapes educatives i l'assignació d'hores de les diferents matèries, fet que ja ha generat controvèrsia dialèctica entre el professorat i els diferents

sectors de la comunitat educativa, sobretot, en els punts següents:

- Els canvis en la promoció de curs. És un fet constatable que la repetició de curs en la majoria dels casos no suposa que l'alumnat millore en el seu procés d'aprenentatge. Actualment, la mitjana de repeticions oscil·la al voltant del 29%, una taxa molt elevada que justifica replantejar-se la repetició com a mesura pedagògica. La LOMLOE contempla la no repetició de curs i la promoció a criteri dels equips docents, establint mesures de reforç per a l'alumnat endarrerit.
- La proposta del Ministeri de fusionar assignatures i treballar per àmbits en l'ensenyament obligatori, amb detractors i partidaris, també és motiu de debat. En aquest sentit, és important reduir l'excessiu nombre de matèries en les diferents etapes educatives i no organitzar l'aprenentatge únicament per assignatures acadèmiques.
- S'ha eliminat l'excessiva extensió del currículum i dels continguts, reduint-los a sabers més rellevants i significatius i menys memorístics.
- No menys polèmica ha sigut l'assignació d'hores de les diferents matèries. En concret la disminució horària que afecta majorment les matèries humanístiques, com és el cas de la Filosofia, una assignatura indispensable en la construcció d'una ciutadania crítica.

Des de l'STEPV valorem, doncs, com a positius alguns d'aquests aspectes, i no veiem clares

unes altres qüestions, que pensem que cal debatre en els diferents àmbits i espais amb la participació de la comunitat educativa.

VALORACIÓ DE LA LLEI

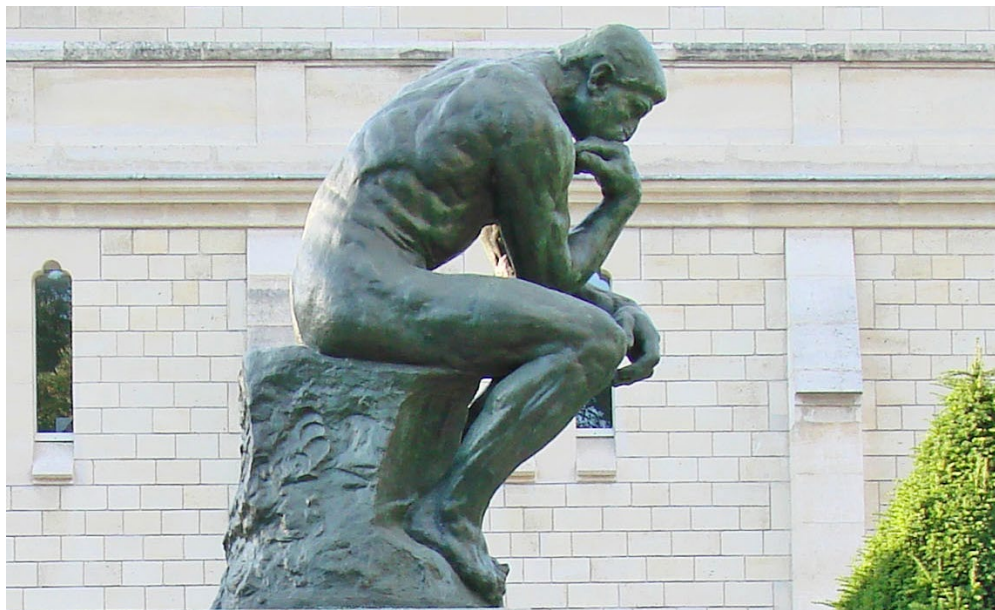
La llei educativa ha de contemplar l'escola pública com a eix vertebrador de la societat i possibilitar la capacitat crítica de l'alumnat i la ciutadania per a entendre i transformar una societat de canvis continus i nous desafiaments, com la revolució tecnològica i digital, la globalització, la interculturalitat, la crisi climàtica, la precarietat laboral, l'augment de les diferències econòmiques i l'empobriment d'una part important de la societat. A més, pel que fa a l'aplicació de la llei, aquesta ha de comptar amb el professorat, peça clau del procés d'ensenyament-aprenentatge.

També cal tindre en compte que les pràctiques en l'aula no les canvien exclusivament els BOE i els DOGV; és necessari millorar la formació inicial, l'accés a la funció docent i garantir l'estabilitat del professorat i les plantilles. Són aspectes clau que la nova llei educativa ha de tindre en compte per a millorar la realitat de les aules.

Hi ha d'haver espais, dins l'horari del professorat, que faciliten el debat en els centres educatius, així com el treball cooperatiu entre el professorat, entre professorat i alumnat i entre les administracions. Necessitem temps per a la reflexió, la coordinació i l'elaboració de materials.

En resum, hem de demanar a la societat i a les administracions recursos suficients per a la reducció de ràtios en les aules, per a la formació del professorat i per a un accés a la funció pública docent que done estabilitat al professorat. Reivindiquem una llei que contribuísca a millorar l'educació de totes i tots, i que siga fruit del debat, la participació i el compromís de tots els agents educatius a fi que servisca per a construir una societat més justa i igualitària per a totes i tots.

La LOMLOE contempla la no repetició de curs i la promoció a criteri dels equips docents, establint mesures de reforç per a l'alumnat endarrerit

FILOSOFIA I LOMLOE, L'OPORTUNITAT PERDUDA

Àngel Vallejo
Assemblea de Professorat de
Filosofia del País Valencià

Tot hom ho recorda: l'aprovació de la LOMCE va ser un colp de gràcia a l'ensenyament de la filosofia que, paradoxalment, propicià l'aparició d'una xarxa d'associacions organitzades en la seua defensa. La lluita sostinguda per aquesta xarxa, amb l'ajuda de sindicats i partits que van presentar tot tipus de mocions, va obtenir el seu major èxit amb el compromís unànim de la Mesa d'Educació del Congrés per a recuperar la presència de la disciplina des del punt de vista proposat pels especialistes: el retorn de l'obligatorietat en batxillerat i la conformació d'un cicle complet que incloguera una assignatura d'Ètica en 4t ESO, desvinculada del seu caràcter alternatiu a la religió i desproveïda de consideracions ideològiques. Aquesta última reivindicació pot resultar cridanera, però era imprescindible per a evitar les actituds de partits polítics que, en arribar al poder, consideraren l'ensenyament de la filosofia com un perillós adoctrinament contrari als seus interessos, tal com va passar amb la LOMCE. Malauradament, el govern de l'Estat espanyol va tardar poc a trair la seua paraula: la LOMLOE insistia a substituir la reflexió ètica i la construcció crítica de l'autonomia per la impartició de valors.

És necessari remarcar això: no estem en contra dels valors i la seua importància —que de segur que la tenen—, sinó de la substitució metodològica de la reflexió crítica per la filodòxia —és a dir, l'acceptació de les

opinions comunes sense qüestionar-les—, i l'assimilació d'aquesta a la filosofia.

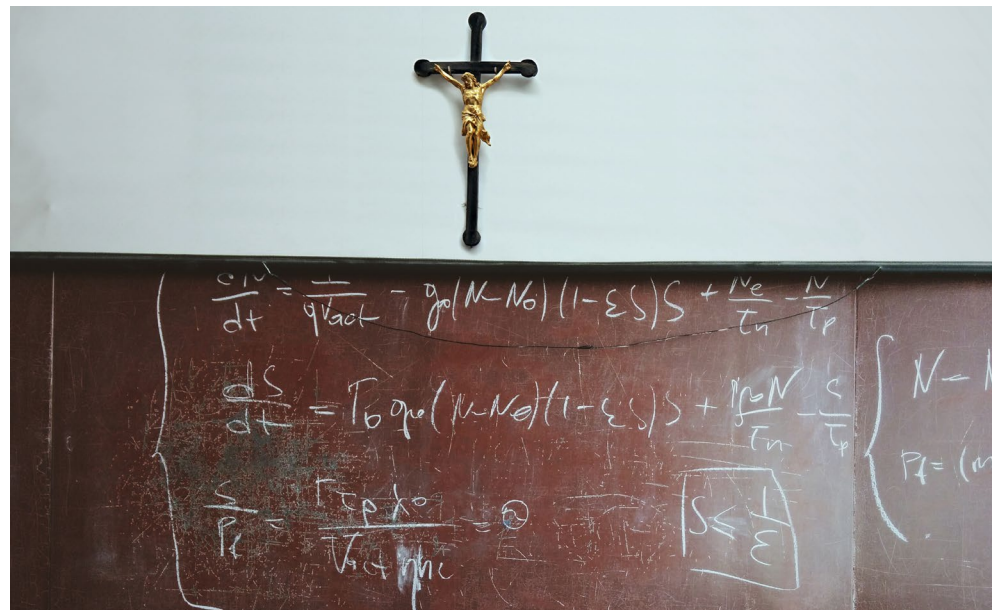
La decisió no només era contrària al que s'havia demanat —constituïnt una simple forma d'instrucció heterònoma—, sinó que la seua planificació considerà aquest tipus d'ensenyament una qüestió irrellevant i accessòria: la dotació d'una hora setmanal per a impartir un currículum de continguts nombrosíssims i diversos feia impossible abastar els objectius que la mateixa assignatura s'autoimposava.

És cert, per a ser honestos, que aquesta dotació era "de mínims", però també ho és que gran part de les autonomies optaren per aquesta càrrega irrisòria per qüestions, de nou, ideològiques. Mala cosa quan aquestes consideracions marquen l'aprenentatge del nostre alumnat.

També preocupa la desaparició d'optatives, i sobretot, l'assumpte de la Filosofia de 1r de batxillerat: la càrrega mínima de dues hores que proposa el Ministeri farà molt difícil que autonomies amb llengua pròpia puguem ampliar-la a tres sessions, reduint la impartició de continguts. És el que ja va passar en la LOE.

Per descomptat, la qüestió laboral d'aquesta reforma no és menor: amb els horaris mínims que proposa el Ministeri, les necessitats de professorat es veuran reduïdes una tercera part. Companys i companyes interins tindran difícil treballar, i fins i tot funcionaris de carrera es veuran desplaçats o suprimits.

No obstant això, tot indica que al País Valencià, la Conselleria complirà el seu compromís de mantindre la presència de la filosofia. A falta de confirmació, pareix una bona notícia, però no podem deixar d'estar alerta.

LA LOMLOE I LA CONTINUÏTAT DE L'ESCOLA CONFSSIONAL

Raquel Ortiz Piñero
Coordinadora de
València Laica

Si bé és cert que l'anomenada llei Celáa millora alguns aspectes de la LOMCE, en gran manera torna a la LOE del PSOE (2006), amb unes certes adaptacions i recollint iniciatives de diversos col·lectius socials. Certament les comunitats autònomes podran fer modificacions i reduccions d'hores, però fins hui, al País Valencià, segueixen els batxillerats amb l'assignatura de Religió a quatre hores en segon i tres en primer. Quin esperpent!

Respecte al laïcisme, la càrrega confessional seguirà, d'acord amb el que marca el Concordat de 1979. És cert que els mitjans de comunicació i els aldarulls que munta la dreta i la patronal del negoci volen instal·lar la idea que és una llei del tot progressista, però la veritat és que el laïcisme queda completament absent en la llei, ja que les persones catequistes continuaran impartint Religió Catòlica, a més d'altres religions regulades pels Acords de Cooperació de 1992 entre el govern i les confessions evangèliques, jueva i islàmica, que obliga a oferir aquestes religions en tots els centres escolars, i de fet ja s'imparteixen allà on hi ha demanda.

Així les coses, és una mena de "café per a totes les religions", en lloc d'ubicar-les en l'àmbit privat i fora, per tant, del sistema educatiu, que és on haurien d'estar ja fa massa anys. Una tendència en la qual, malauradament, una part de l'esquerra política té molta responsabilitat, en la mesura que ens tracta de vendre un suposat multiculturalisme que en el fons no és més que multireligiositat, perspectiva

molt perillosa que se situa absolutament en contra del laïcisme institucional, propi de les societats modernes.

Ara, no obstant això, el que és modern pareix que és aquesta idea del PSOE, l'assignatura anomenada "Fet religiós". Impartida per qui? Caldria que ens preguntàrem. En aquest sentit, no podem oblidar la situació de privilegi laboral que tenen els i les catequistes, i que ja han ratificat diversos tribunals: el seu sou el paga la Conselleria, però la selecció la realitza l'arquebisbat al seu lliure albir. Vivim temps de religiositat, de pseudociències i d'un fort individualisme emparat en eixa idea errònia de la democràcia com un tot pot valdre que té també tant a vore amb el concepte de postveritat.

Vivim temps de redefinir-ho tot i a qualsevol cosa se li diu praxi democràtica, quan el que hi ha darrere és el manteniment dels privilegis de l'Església catòlica i de l'escola privada concertada que és vora el 80% confessional catòlica.

És fàcil d'entendre la insatisfacció i l'enuig que hi ha entre les més de setanta organitzacions que, des de fa més de dues dècades, impulsen la campanya "Per una escola pública i laica" i la de "La Religió fora de l'escola" i, com no podia ser d'una altra manera, amb Europa Laica com a impulsora. Des d'ací la meua apel·lació a la responsabilitat i al compromís dels sindicats de l'ensenyament, especialment als STES, que ara coordinen la Plataforma per l'Escola Pública i Laica, a partits polítics i a organitzacions socials, perquè no abandonen la batalla pel laïcisme, un ideal democràtic la defensa del qual no atempta contra les creences ni la fe de ningú, i que ens recorda que l'escola no és lloc per a religions.

LA NOVA LLEI D'FP: UNA OPORTUNITAT PER A DIGNIFICAR LA FORMACIÓ PROFESSIONAL?

La nova llei d'FP aspira a modernitzar la branca educativa amb major creixement d'alumnat en els últims anys, uns estudis menystinguts tradicionalment malgrat el seu enorme increment en nombre d'alumnes i també en la quantitat d'especialitats oferides. Des de STEPV considerem, tanmateix, que el nou text no situa l'alumnat i el professorat en l'eix vertebrador del sistema, sinó l'empresa.

Nacho Villar
Coordinador d'FP en l'STEPV

La Llei orgànica d'ordenació i integració de la formació professional, elaborada en un primer moment per l'exministra d'Educació, Isabel Celaá, i que ha acabat de perfilar i negociar l'actual ministra, Pilar Alegria, ha de passar encara pel Senat. Si la cambra alta l'aprova sense modificacions, estarà llesta per a entrar en vigor, un moment que el Govern espanyol situa al març. Entre els principals objectius de la llei, n'hi ha dos que tenen una importància cabdal: reduir l'atur juvenil, que a l'Estat espanyol és el més alt d'Europa, i acreditar les competències professionals de milions de treballadores i treballadors als quals, malgrat l'experiència, encara no se'ls reconeix cap titulació. Aquests són els principals punts de la reforma:

Formació en els centres de treball: FP dual des de primer curs

Els alumnes passaran a realitzar bona part de la seua formació en els centres de treball. La norma estableix dos tipus de règim. En el general, els estudiants passaran entre un 25% i un 35% de les hores que duren els seus estudis en empreses. En el règim intensiu duren a terme en aquestes almenys el 35%. En l'FP bàsica, els cicles formatius destinats als alumnes que no han obtingut el títol de l'ESO, el percentatge podrà reduir-se excepcionalment al 20%, una possibilitat inclosa en la llei a petició de les comunitats autònomes, que van advertir de la dificultat que podria suposar trobar empreses suficients per a cobrir un nombre tan elevat d'hores en el cas d'aquest perfil de l'alumnat.

L'alumnat tindrà un tutor o tutora en el centre educatiu, que seran el responsable final de l'avaluació, i un altre en el centre de treball. Entre els dos pactaran els aprenentatges que hagen d'aconseguir durant la seua estada en l'empresa.

Acreditació de competències professionals

A l'Estat espanyol hi ha uns 11 milions de treballadores i treballadors que no tenen reconegudes les seues competències professionals degut a l'abandonament escolar i a la seua incorporació primerenca al món laboral, principalment, però que van aprendre el seu ofici a força de pràctica i treball. La nova llei converteix en permanent el sistema per al reconeixement d'aquestes competències, que fins ara s'ha fet a través de convocatòries extraordinàries i mitjançant el programa Acredita, que ja porta un parell d'anys funcionant en els instituts. El Govern s'ha compromés a finançar amb 850 milions d'euros el reconeixement de les competències fins a l'any 2024.

Sistema únic de formació i acreditació professional

La norma unifica en un sol sistema la formació professional de l'alumnat i les persones treballadores. Estableix cinc nivells formatius per a facilitar itineraris que s'ajusten millor a les necessitats de cada persona. El nivell A, el més elemental, l'integren les anomenades microformacions o acreditacions parcials de competència, que poden acumular-se per a aconseguir el següent nivell. Aquest, anomenat B, permet obtenir un certificat de competència professional. El nivell C s'aconsegueix mitjançant la consecució de diversos mòduls i proporciona un certificat professional. El D és equivalent als cicles formatius de formació professional. I l'E correspon als anomenats cursos d'especialització. Les treballadores i treballadors podran obtenir un informe amb la seua trajectòria formativa

El Govern s'ha compromés a finançar amb 850 milions d'euros el reconeixement de les competències fins a l'any 2024

de caràcter professional en el nou Registre Estatal de Formació Professional.

Passarel·les amb la universitat

La nova llei de formació professional pretén impulsar el contacte entre l'FP i els estudis acadèmics universitaris. L'alumnat de formació professional podrà cursar assignatures optatives universitàries i viceversa, amb l'objectiu de millorar respectivament els coneixements teòrics i pràctics dels estudiants tant de formació professional com els estudiants universitaris. Aquesta nova llei fa més senzilla la convalidació de crèdits estudiats en un àmbit o un altre, i fomenta la creació de centres conjunts d'excel·lència, si més no, sobre el paper.

Títols dobles i bilingües

La nova norma també preveu la creació de dobles titulacions, del tipus de les que ja existeixen en les universitats, així com cicles professionals bilingües i estudis conjunts amb instituts d'altres països que permeten obtenir simultàniament el títol en dos estats.

Integració del cos de professors tècnics d'FP al cos de professors de secundària i la creació d'un cos nou de professors tècnics.

L'art. 85 del títol V del capítol II de la Llei d'FP ens diu que podran impartir docència en els cossos del sistema educatiu:

1. Els catedràtics i catedràtiques d'ensenyament secundari i els professors i professores de secundària (d'especialitats d'FP)
2. Professorat especialista en sectors singulars d'FP.
3. El cos a extingir de professorat tècnic d'FP.

En la disposició addicional cinquena d'aquesta llei s'aborda la integració al cos de secundària per part del professorat tècnic, excepte el de deu especialitats d'FP, que formaran part del nou cos de professorat especialista: Estètica, Cuina i pastisseria, Fabricació i instal·lació de fusteria i moble, Manteniment de vehicles, Mecanitzat i manteniment de màquines,

Patronatge i confecció, Perruqueria, Producció d'arts gràfiques, Serveis de restauració i Soldadura. És aquest punt on més polèmica s'està generant, ja que, d'una banda, el professorat tècnic que compleix els requisits per a ser integrat al cos de secundària reclama els seus drets d'ingrés al cos A1 de forma immediata i, de l'altra, hi ha el professorat tècnic de les deu especialitats afectades declarat a extingir i el nou cos de professorat especialista en sectors singulars. La històrica reivindicació dels professors tècnics: "Salari igual per igual treball" queda, per tant, sense resoldre.

Així les coses, la nova Llei de Formació Professional ha d'acabar amb els vells estigmes que l'envolten des dels seus inicis i apostar per una Formació Professional situada al marc social, econòmic i administratiu que li correspon. En canvi, aquest projecte crea noves situacions que encara estigmatitzaran més l'FP.

Aquesta llei prima l'ocupabilitat en detriment de la professionalitat i de l'emprenedoria. Es tendeix a la microformació per donar resposta ràpida a les empreses en detriment de la formació en una cultura professional determinada. Això que el ministeri ven com flexibilitat ocasionarà més temporalitat a l'ocupació: amb la mateixa rapidesa que s'entre en el mercat laboral, se n'eixirà. El principi d'elecció de professió només és vàlid si realment l'alumnat d'FP rep una formació suficient que els permeti una polivalència a l'hora de desenvolupar llocs i perfils diferents dins d'un àmbit concret, dotant-los de capacitat d'adaptar-se als canvis.

Això que el ministeri ven com flexibilitat ocasionarà més temporalitat a l'ocupació: amb la mateixa rapidesa que s'entre en el mercat laboral, se n'eixirà

L'IMPACTE DE LA COVID SOBRE UN CENTRE D'EDUCACIÓ ESPECIAL

UNA RUPTURA NO DESITJADA

Fa dos cursos la covid ens va sorprendre d'una manera que poques persones hauríem imaginat. De sobte, va irrompre un nou paradigma vital davant el qual no hi havia preparació prèvia, ni estratègies de maneig que ens ajudaren a fer front al que s'aveïnava. Tot i els esforços de la comunitat educativa, una part del nostre alumnat ha vist interromput el seu procés emancipador i s'ha evidenciat la manca de sensibilitat davant la diversitat de col·lectius socials.

Emilio Sarzo

Director del Centre d'Educació Especial concertat SQUEMA (el Vedat de Torrent, Horta Sud)

En el nostre centre escolar procurem treballar, dia rere dia, des de l'acompanyament al nostre alumnat i a les famílies, tractant d'establir bons vincles i ancoratges terapèutics, de manera que puguem fer un abordatge formatiu i de desenvolupament vital. Davant l'experiència traumàtica viscuda amb la irrupció de la covid, va caldre reinventar-se per a continuar protegint la salut de les famílies i dels mateixos docents, a banda de treballar per mantindre els hàbits adquirits tant pel que fa al currículum, com quant a rutines, socials o d'autonomia.

Tot açò ho hem aconseguit amb grans dosis d'imaginació i voluntat, a fi de potenciar la resiliència i la tolerància davant la frustració, que en l'època covid se'ns ha aguditzat a tots i totes, i també, com no, al nostre alumnat. Molts d'elles i elles han suportat, amb esforç, com la gran majoria de les persones i més enllà de patir una discapacitat o no, la situació per tots ben coneguda, però en altres alumnes l'esforç implementat per part nostra no ha obtingut la resposta desitjada. Una part de l'alumnat diagnosticat de malaltia mental o autisme sever, per al qual les vivències diàries i les rutines tenen una vàlua incalculable, no

va poder resistir el moment que ens va tocar viure. El seguit de canvis en el dia a dia va afavorir la pèrdua de control sobre si mateixos, augmentant la violència familiar, les pròpies autolesions, incapaços d'entendre res del que estava passant. Els processos cognitius van deixar de funcionar d'una manera clara, mínimament organitzada, amb el consegüent patiment.

La medicació és, moltes vegades, certament necessària, però ha d'anar subjecta a uns vincles enfortidors amb el professorat, amb els i les terapeutes i fisioterapeutes, i amb les educadores i educadors, a més d'un treball diari en unes rutines com més conegudes, millor. Per això, en moltes ocasions, i especialment en l'època covid, no funciona i evidencia la fallida del model clínic en el tractament de la salut mental. Per contra, sembla més i més evident que el canvi en l'abordatge de la salut passa per potenciar i enfortir models ecològics, globals, i d'interacció mútua que donen solvència i benestar a l'individu.

Des de la vida política es van imposar mesures segurament necessàries, però dures, ja que ningú no ens havia preparat per a una pandèmia. Ara bé, ¿totes aquestes mesures són vàlides si atenem la diversitat de col·lectius que construeixen una mateixa societat? Des del nostre centre pensem que es podia haver tingut una mirada més flexible i laxa davant el col·lectiu que representen persones com l'alumnat d'educació especial. Amb un procés

més adaptatiu i progressiu, potser no hauríem acabat desbordats i desbordades, i sense estratègies de maneig que respongueren davant un col·lectiu tan vulnerable com és el de la malaltia mental i l'autisme.

Per part de la nostra comunitat educativa, s'ha fet tot el que s'ha pogut i més. Cal reconèixer que la implicació de l'alumnat i les seues famílies durant la pandèmia, atesa la limitació de mitjans tècnics de moltes d'elles, ja que no totes disposen d'ordinadors o tauletes, ha sigut i és molt notable. El departament d'orientació va representar un paper clau en aquest sentit, i malgrat la càrrega de feina mai no ha deixat de treballar en l'acompanyament i la dedicació cap a l'alumnat i les famílies. Diàriament, s'han atés les famílies que han demandat urgentment pautes d'actuació i estratègies. Si sovint el treball amb aquest tipus d'alumnat és difícil amb una rutina diària i sostinguda en el temps, reglada i formal, ¿com es pot encarar una situació de desequilibri i ruptura de rutines, que són les que garanteixen un mínim de benestar?

Malgrat tot, no ens hem rendit mai, i hem fet, ara i adés, jornades maratonianes. El nostre centre ha sigut garant en la cerca del benestar, i en el suport incondicional cap al nostre alumnat i famílies, amb un cost de desgast físic i psicològic que sempre assumim des de l'empatia i l'afecte. Tant de bo no hàgem de tornar a passar pel mateix, i en aquest cas, l'experiència adquirida ens facilite el camí.

JA TOCA!

ENSENYAMENT PRIVAT CONCERTAT

PAGA DE 25 ANYS

➤ Què és la paga d'antiguitat o paga de 25 anys?

És un dret salarial que tenim reconegut per conveni totes i tots els treballadors de la concertada.

➤ A què equival?

A una única paga l'import de la qual serà equivalent a una mensualitat extraordinària per cada quinqueni acomplert; Equivalent cada una d'aquestes a una mensualitat de salari, antiguitat i complements específics, excepte el complement retributiu autonòmic.

➤ Quan pots demanar-la?

Al complir 25 anys d'antiguitat en la mateixa empresa.

➤ On està reconeguda?

En l'article 67 del VII Conveni Col·lectiu de la concertada.

➤ A qui li correspon abonar aquesta paga?

A la Conselleria perquè és la que abona la nòmina en pagament delegat als/les docents.

➤ Per què hem d'anar a juí per cobrar-la?

Perquè des del 2000, excepte dos anys que es va establir un calendari de pagament, qualsevol docent per poder-la cobrar, ha de demanar-la judicialment.

➤ Suposa un sobrecost per a l'administració?

Sí, perquè a més de la paga deu abonar els interessos de demora reclamats des dels nostres Serveis Jurídics.

➤ Què són els interessos de demora?

Una quantitat de diners que el jutjat condemna a pagar a la Conselleria d'Educació per la demora en l'abonament de la paga.

➤ Què reivindica STEPV i per què?

Que es torne a abonar d'OFICI com estava abans de 2008 per evitar passar per un procés judicial innecessari que s'allarga al voltant de dos anys.

➤ Què està fent STEPV al respecte?

El sindicat va encetar una campanya per aconseguir la desjudicialització de la paga de 25 anys.

La pressió del sindicat ha aconseguit introduir aquesta reivindicació en el calendari de negociació de la concertada.

El sindicat continuarà instant a la Conselleria d'Educació perquè pressione a Hisenda i habilite la partida pressupostària necessària per desbloquejar la situació.

Des de STEPV seguim treballant pels interessos de les treballadores i treballadors de l'ensenyament privat concertat.

EXIGIM JA EL PAGAMENT D'OFICI!

BENVOLGUDES I BENVOLGUTS COMPANYYS

STEPV-IV Privada-Concertada es complau a convidar-vos a les:

JORNADES INFORMATIVES

Les jornades tindran lloc a la seu de STEPV-IV de València i es distribuïran en cinc sessions, on s'informarà de les següents temàtiques

- **PAGA DE 25 ANYS** (25 de gener)
- **TAULES SALARIALS I RETRIBUCIONS** (8 de febrer)
- **SALUT LABORAL-INCAPACITATS, BAIXES EN EL SECTOR** (22 de març)
- **JUBILACIONS/PENSIONS** (5 d'abril)
- **PERMISOS/EXCEDÈNCIES** (17 de maig)

Seria un plaer comptar amb la vostra presència i més donada la rellevància dels temes a tractar.

Nota: Aquelles persones que no puguin assistir presencialment tindran la possibilitat de connectar-se telemàticament. Les sessions començaran a les 17:30h i tindran una duració aproximada d'hora i mitja.

ACCIÓ SINDICAL

Concentració del 19 d'octubre a València per reclamar més personal en Educació

CAMPANYA PER LES PLANTILLES DOCENTS

En 2013 i 2014 el govern del PP va retallar les plantilles docents d'infantil, primària, secundària i FP. Amb l'arribada del govern del Botànic, la recuperació i millora de les plantilles ha sigut una reivindicació constant de STEPV.

Les plantilles docents determinen el professorat necessari, de forma estructural, en cada centre educatiu, és a dir, aquell amb el qual el centre pot impartir el currículum i atendre la diversitat de tasques d'un centre. Les que s'ofereixen a oposicions o a concurs de trasllats en cas de vacants. Després estan les places no estructurals o habilitades, que s'autoritzen cada any i que normalment van

vinculades a programes d'atenció a la diversitat o al PAM. Aquestes places no es poden oferir a oposicions ni a concurs de trasllats, com a molt a comissions de serveis i a adjudicacions de professorat interí.

Davant la previsió de la negociació de les plantilles docents, STEPV ha iniciat una recollida de propostes dels centres educatius respecte a les necessitats de plantilles que tenen. De moment s'ha realitzat una assemblea telemàtica sobre les necessitats en infantil, primària i educació especial i es continuarà amb els centres de secundària i FP, les plantilles dels quals també està previst negociar aquest curs.

PER L'ABONAMENT IMMEDIAT DE LES NÒMINES I RETRIBUCIONS PENDENTS

Els problemes de gestió de les direccions territorials d'Educació continuen provocant greuges al professorat: des d'impagaments de les nòmines o complements retributius a retards en les respostes de l'administració a qualsevol gestió o en la seua tramitació. Aquests retards afecten les condicions laborals del professorat, que veu minvats els seus drets per manca de resposta a temps de l'Administració.

Aquests problemes es deuen, sobretot, a la sobrecàrrega de feina dels treballadors i treballadores d'aquests serveis. Les plantilles

d'aquest personal no han augmentat, mentre que les de professorat sí (unes 5000 persones més que fa dos cursos), pels reforços «covid» que han tingut els centres educatius.

És per això que STEPV i STAS fa anys que van iniciar una campanya sota el lema «Més personal per a gestionar el personal» per a exigir al govern valencià que dote de les plantilles suficients les direccions territorials (DT) d'Educació, substituïska les baixes i cobrisca les vacants en temps i forma i cree, almenys, una quarta direcció territorial d'Educació.

EN SUPORT A LA IMMERSIÓ LINGÜÍSTICA A CATALUNYA

STEPV va participar en la multitudinària manifestació a Barcelona del passat 18 de desembre convocada per Som Escola (plataforma que aplega la majoria de les organitzacions de la comunitat educativa) per

a defensar la immersió lingüística en català, després que, novament, el sistema judicial decidís sobre el model lingüístic de l'escola, com també va passar al País Valencià amb el decret de plurilingüisme en 2017.

STEPV GUANYA DIVERSES SENTÈNCIES SOBRE EL PERMÍS DE PATERNITAT

El Sindicat ha guanyat diverses sentències sobre el gaudi del permís de paternitat perquè la Conselleria d'Educació havia fet interpretacions restrictives de la normativa i no havia concedit aquests permisos.

Es tracta de professorat interí que es va incorporar a treballar just quan ja havia nascut la criatura. La Conselleria interpreta

que, com que no estaven treballant en el moment de produir-se el naixement, no tenen dret a sol·licitar el permís de paternitat, fet que ni el Sindicat ni els tribunals de justícia comparteixen, ja que és l'atenció a la criatura per part, en aquest cas, del pare la que està per davant de tota altra consideració.

ASSEMBLEES SOBRE LA NOVA ORDRE DE JORNADA ESCOLAR

STEPV està convocant assemblees informatives als centres educatius interessats en la nova ordre de jornada, que estableix les jornades ja conegudes (continua i partida) però també la mixta, i estableix els

procediments que cal seguir per a sol·licitar-les a l'administració educativa. El Sindicat ofereix al professorat i als centres assessorament sobre els models de jornada i la normativa que els regula per a resoldre qualsevol dubte.

LA INTERVENCIÓ DE STEPV ACONSEGUEIX QUE ES CONVOQUEN CURSOS DE VALENCIÀ PER A ERE

Amb l'Ordre 35/2018 es demana la competència lingüística del valencià a 1 de setembre de 2022 per al professorat d'ensenyaments de règim especial (ensenyaments artístics i idiomes). En la mateixa ordre la Conselleria es compromet a posar en marxa accions extraordinàries de formació. STEPV està demanant a la Direcció General de Personal la implementació d'aquestes "accions extraordinàries" des del primer moment d'entrada en vigor de l'ordre perquè no s'han implementat. Finalment, després d'una reunió entre representants de STEPV i una professorat afectat amb la Subdirecció General de Formació del Professorat, la Conselleria ha activat un curs específic per al professorat d'ERE i amb les condicions que es demanaven.

SUPORT A LA PLATAFORMA PER UNS PERMISOS REALS PER CURA DE FILL

Gràcies a les reiterades demandes i gestions fetes per STEPV, el 27 de febrer de 2020 es va regular en educació la reducció del 99% de la jornada per al funcionari en cas de tindre menors amb malalties greus, però la Conselleria d'Educació ha posat problemes per a concedir aquesta reducció al professorat. Només la concedien en cas de cures pal·liatives, arran de fer una interpretació restrictiva sobre la necessitat d'atenció permanent, contínua i constant d'ambdós progenitors.

STEPV ha estat assessorant i gestionant diversos casos i s'ha aconseguit que es concedisca la reducció del 99% de la jornada, en diversos casos. Fruit d'aquestes situacions injustes s'ha creat la plataforma per uns permisos docents reals a la qual el Sindicat ha donat suport.

Imatge de 2018. El professorat suporta una situació de precarietat des de fa moltíssim temps, inadmissible

UNIVERSITATS PÚBLIQUES VALENCIANES

LA CONSELLERIA IMPROVISA AMB LA CREACIÓ DE LA FIGURA DEL PROFESSORAT SUBSTITUT

EL SINDICAT RECLAMA QUE LA CONSELLERA CONVOQUE EL FÒRUM DE DIÀLEG I LA MESA SECTORIAL D'UNIVERSITATS

Vicent Julià
Membre del Secretariat Nacional
d'Universitats de l'STEPV-Iv

El govern del botànic ha inclòs in extremis en la Llei de mesures fiscals, de gestió administrativa i financera i d'organització de la Generalitat 2022 (Llei 7/2021), la creació de la figura del professorat substitut per a les universitats públiques valencianes.

Aquesta novetat, concretada com una autoesmena del Botànic als seus propis pressupostos, era necessària, però el resultat final denota la urgència amb què s'ha implementat aquesta figura. La figura de professorat substitut es crea tallant i desant un article del Conveni no nat del personal laboral

La inexistència d'aquesta figura, obliga les universitats a la contractació de professorat associat per a les substitucions, la qual cosa constitueix un frau de llei

de les universitats públiques valencianes, i d'una forma tan sabatera que la llei, ara, fa referència a un conveni que en la pràctica no existeix.

Tan malament se n'ha fet la còpia que no s'hi ha inclòs l'article que diu quines retribucions ha de cobrar el professorat substitut, raó per la qual resultarà impossible que les universitats públiques valencianes facen ús d'aquesta figura, perquè no tenen base legal per a assignar-li un salari.

UNA FIGURA MOLT NECESSÀRIA

La possibilitat de cobrir baixes o reduccions de docència per a l'exercici de càrrecs de gestió o d'altres circumstàncies legals entre el professorat universitari és una necessitat que s'està reclamant des dels rectorats i les organitzacions sindicals des de fa temps.

La inexistència d'aquesta figura, que ara es crea i que sí que existeix en altres territoris de l'estat, obliga les universitats a la contractació de professorat associat per a les substitucions, la qual cosa constitueix un frau de llei perquè la figura de professorat associat no està en la llei per a cobrir aquestes necessitats ni d'altres per a les quals és habitual utilitzar-la, sinó per a impartir matèries en les quals l'exercici professional aporta un valor fonamental a l'estudiantat.

L'article copiat del conveni cobreix aquesta necessitat, crea la figura adequada per a cobrir baixes i reduccions de docència, inclús de diferents professores o professors de la mateixa àrea de coneixement, perquè és una figura que aspira a ser exercida a temps complet, i sense cap correspondència amb l'activitat professional que s'exercisca fora de l'àmbit acadèmic universitari.

Així doncs, la falta de reglamentació en relació amb les retribucions que ha de cobrar el professorat substitut és una altra desfeta de la Conselleria d'Innovació, Universitats, Ciència i Societat Digital, que segueix en la mateixa dinàmica.

MANCA DE DIÀLEG AMB LES ORGANITZACIONS SINDICALS

Davant la falta de voluntat de la consellera Pascual de convocar el fòrum de diàleg de les universitats públiques, que només ha tingut una sessió de constitució, ni la mesa sectorial d'universitats, creada en la nova Llei de Funció Pública valenciana i que encara no s'ha constituït, des de l'STEPV s'ha demanat una reunió amb la consellera per poder tractar aquest i altres temes que continuen sense solució en les universitats públiques valencianes.

Integrants del projecte Women's Legacy a Roma

III ENCONTRE TRANSNACIONAL DEL PROJECTE EUROPEU WOMEN'S LEGACY

Carla Gomar Maronda
ESFMB

El passat 13 de desembre, es va celebrar a Roma el tercerencontre transnacional del projecte europeu Women's Legacy. Una trobada que va reunir totes les sòcies de l'Estat espanyol, Escòcia, Itàlia i Lituània en les instal·lacions de l'IIS Luigi Einaudi i d'Innovazione Apprendimento Lavoro Nazionale.

Durant tres dies, professores de les diferents etapes educatives, artistes, investigadores i tècniques, van con viure en aquesta experiència per a compartir els avanços del projecte i establir un espai de col·laboració i treball entre les diferents institucions i col·lectius implicats en el projecte.

L'objectiu d'aquesta trobada va ser presentar el treball que donarà forma als diferents productes intel·lectuals, especialment, el treball per catàlegs i el

La formació STEM pretén ser una ferramenta bàsica d'informació, sensibilització i transformació de l'aprenentatge, que ens permeta conèixer l'aportació cultural de les dones

curs de formació STEM (Science, Technology, Engineering and Mathematics), que l'ESFMB s'encarrega d'articular, coordinar i difondre arreu del l'Estat.

La formació STEM consistirà en una píndola didàctica de 30 hores en línia i gratuïta. Pretén ser una ferramenta bàsica d'informació, sensibilització i transformació de l'aprenentatge, que ens permeta conèixer l'aportació cultural de les dones i reformule el concepte normatiu de ciència tal com el coneixem.

La lluita per a recuperar la perspectiva de gènere al nostre patrimoni cultural continua amb pas ferm.

EDGE: UNA RUTA DE CAPACITACIÓ INNOVADORA PER A FER COSTAT AL PROFESSORAT EN L'APLICACIÓ DE L'APRENENTATGE DIGITAL

Alessia De Iulis
ESFMB

Durant el període de confinament s'ha reflexionat molt sobre el tema de les escoles i universitats tancades, tant en l'àmbit local com en l'àmbit europeu.

Aquesta interrupció excepcional ha provocat un canvi de l'aula tradicional basada en llibres de text, cap a l'ensenyament en línia o en modalitat mixta.

Al mateix temps, s'ha evidenciat que la comunitat escolar –en l'àmbit internacional en general i de manera majoritària– no ha sigut preparada per a la implementació de l'aprenentatge digital.

Hi ha moltes barreres i obstacles, com ara la falta de comprensió i formació en VLE (Virtual Learning Environment), la manca de mitjans o d'un enfocament comú sobre com estructurar i implementar l'aprenentatge digital, les altes exigències a l'autoregulació de l'alumnat...

Per a respondre a aquestes necessitats, l'Escola Sindical de Formació Melchor Botella ha decidit col·laborar conjuntament amb els seus socis internacionals, a través del programa Erasmus+.

Amb aquesta motivació de millora ha nascut EDGE - Empowering Digital Teachers in a changing world: una ruta de capacitació innovadora per a fer costat al professorat en l'aplicació de l'aprenentatge digital i contribuir a una transició cap a la integració de les tecnologies digitals en l'educació.

El projecte, que funciona des de fa un any, s'està duent a terme amb èxit. Els principals resultats que esperem obtenir són els següents:

- DIRECTRIUS i RECURSOS per a donar suport al professorat en l'ús de l'entorn d'aprenentatge virtual.
- Un curs en línia d'INNOVACIÓ per al foment d'una educació inclusiva basada en l'ús de tecnologies digitals.
- UN GRUP PILOT DE PROFESSIONALS (personal docent, formadors, etc.) capacitats en l'ús de tecnologies innovadores i en el desenvolupament i producció de materials de VLE.

La difusió serà fonamental per a arribar al major nombre possible d'instituts i millorar les seues possibilitats digitals.

Per descomptat, ja és possible seguir EDGE i les seues evolucions en xarxes socials (Facebook, Instagram i Twitter). Per a més informació, es pot visitar la pàgina del projecte:

www.empowering-teachers.org

ESCOLA SINDICAL DE FORMACIÓ
MELCHOR BOTELLA

INTERSINDICAL
VALENCIANA

CURSOS HOMOLOGATS PER LA CONSELLERIA D'EDUCACIÓ.

 www.esfmb.org
[cursos@esfmb.org](mailto: cursos@esfmb.org)

TÍTOL	TIPUS	MODALITAT	HORES
Bases per a l'elaboració de la programació de la pràctica docent. (2n edició)	Curs	A distància	30
El sociograma una eina per millorar la convivència a l'aula.	Taller	Semipresencial	8
L'assemblea una eina per millorar la convivència a l'aula.	Taller	Semipresencial	8
Formació inicial grafològica per a la detecció de necessitats educatives i propostes d'intervenció a l'aula.	Curs	Semipresencial	30
Metodologies actives i introducció a ferramentes informàtiques.	Curs	A distància	25
Programació didàctica en F.P.	Curs	Semipresencial	40

CURSOS HOMOLOGATS PEL MINISTERI D'EDUCACIÓ.

TÍTOL	TIPUS	MODALITAT	HORES
Creamos una clase Moodle como recurso para el aula.	Curs	A distància	50
Prácticas de inclusión educativa en el aula.	Curs	A distància	30
Diseño de la programación.	Curs	A distància	30
Diseño Universal para el Aprendizaje.	Curs	A distància	30
Organització sindical i transformació social.	Jornada	A distància	8
Sindicalisme i lluita.	Jornada	A distància	8
Horts urbans.	Jornada	A distància	8
Renaturalització dels patis: una mirada interdisciplinar.	Jornada	A distància	8
Comunitats energètiques.	Jornada	A distància	8
Ventilació de centres de treball.	Jornada	A distància	8
Taller en prevenció de riscos laborals.	Taller	A distància	10
Protecció contra amenaces i malware.	Jornada	A distància	20
Culpables de la e-administració. Signatura electrònica i els certificats digitals.	Curs	A distància	30
Tècniques de negociació.	Jornada	A distància	8
Provisió de llocs de treball.	Jornada	A distància	8
RLT / RPT.	Jornada	A distància	8
Convenis EBAP.	Jornada	A distància	8

REFORCEM L'EDUCACIÓ, REFORCEM LA PARTICIPACIÓ

El reforçament de l'educació només és possible si també reforcem la participació de tota la comunitat educativa i, en especial, de les treballadores i treballadors de l'ensenyament, el motor de la vida en els centres. Per això, el Sindicat ha continuat la campanya "Reforcem l'educació" fent un nou pas i traslladant a les companyes i companys del nostre entorn la importància de reforçar el treball col·lectiu i cooperatiu.

Joan Blanco
Membre del Secretariat
Nacional de l'STEPV

REFORCEM L'EDUCACIÓ

El Sindicat va encetar fa uns quants mesos una campanya d'iniciatives de treball sindical sota el lema "Reforcem l'educació". La pandèmia va provocar un gran canvi en els costums de treball en els centres, amb l'augment de l'aïllament i la disminució de l'acció col·lectiva i, també, en allò que desplega el Sindicat, pel que fa a la relació directa amb les persones en les

visites als centres, en les adjudicacions i altres actes, l'atenció directa en les seues, etc. Així, aquesta campanya pretenia superar l'aïllament i orientar el treball al voltant de tres eixos sobre els quals desplegar múltiples iniciatives: dignificar la tasca docent, millorar les diferents etapes i sectors de l'educació i lluitar per una educació de qualitat.

REFORCEM LA PARTICIPACIÓ

Una part important de la participació gira al voltant de l'acció múltiple i variada que despleguem els sindicats i, en particular, l'STEPV. Per això, el Sindicat ha llançat la

nova campanya "Reforcem la participació", amb l'objectiu de promoure l'augment de la implicació necessària per a gestionar democràticament els centres i també per a fer una acció sindical on decidisquen les treballadores i treballadors. Us animem a reforçar la participació en els vostres centres, però també en el treball sindical per a aconseguir, ara i sempre, més i millors condicions de treball, i més i millor escola pública.

Els sindicats de l'ensenyament són part activa de la vida educativa, però en els darrers mesos el contacte directe amb les persones no ha sigut possible com s'ha fet

des de sempre i per efecte de la pandèmia s'ha introduït una nova forma de treball telemàtic on el contacte personalitzat, individual o col·lectiu ha canviat.

Amb això, s'ha perdut una part de la visió de conjunt de l'activitat educativa i, també, del treball que fa el Sindicat, que ha canviat de forma, però no de contingut i de diversitat en els temes tractats. Lluny de desaparèixer, el Sindicat ha intentat mantindre i eixamplar el treball sindical sempre que ha sigut possible: atenent més de quaranta mil telefonades durant els mesos de pandèmia, aclarint centenars de dubtes i informacions en els grups de Facebook i altres xarxes socials, coordinant nombroses assemblees informatives telemàtiques, encetant múltiples i diverses campanyes en relació amb diversos temes laborals i, en especial, en propostes i actuacions relatives a la pandèmia i als plans de contingència per a continuar treballant des de casa o des dels centres escolars.

Moltes de les iniciatives promogudes pel Sindicat han tingut una resposta positiva. Moltes altres no, per les dificultats del moment

Us animem a reforçar la participació en els vostres centres, però també en el treball sindical per a aconseguir, ara i sempre, més i millors condicions de treball, i més i millor escola pública

o per la falta d'acord amb l'Administració. Però darrere de totes hi ha el treball fet i l'esforç col·lectiu.

De les actuacions, algunes han sigut més visibles que altres, per tindre més ressò mediàtic o per afectar col·lectius més nombrosos i, en conseqüència, es pot extraure la conclusió que el treball sindical ha sigut reduït i focalitzat en pocs temes. Però no ha sigut així, ja que l'activitat sindical s'ha desplegat en totes les etapes i sectors educatius, en qüestions laborals, de gestió dels centres, normativa sanitària i de salut laboral, ordenació educativa, etc.

Fet i fet, l'activitat de cada dia recau, de manera destacada, en les persones responsables del treball del Sindicat en les comarques o sectors de l'educació, en les que s'ocupen de preparar les negociacions, en els serveis jurídics, en la participació en les juntes de personal o en els comitès de salut laboral, en la formació, etc. Però, sens dubte, tot aquest treball no seria possible sense els milers de persones que ja formen part del Sindicat i valoren la tasca que porta a cap.

COM S'ORGANITZA LA CAMPANYA

La campanya "Reforcem la participació" consta d'uns materials que expliquen les característiques del Sindicat, de la seua activitat i d'una invitació a compartir el treball.

1. Una Guia sindical, dirigida a les persones afiliades, amb el nom de "Coneix el Teu Sindicat", en què s'expliquen de manera resumida els continguts més destacats dels principals documents (Estatuts, Codi Ètic, Reglament de Règim Intern, estructura organitzativa, etc.), la manera d'organitzar el treball, la relació amb els organismes unitaris de representació (juntes de Personal o comitès de Salut Laboral, etc.) amb l'objectiu d'oferir tota la informació actualitzada i poder donar la informació a les companyes i companys dels centres.

2. Una revista monogràfica *Reforcem la Participació*, centrada a explicar què hem fet en els darrers mesos i visibilitzar de manera gràfica i resumida les múltiples intervencions del Sindicat més enllà de la visió reduïda que puga haver provocat l'aïllament derivat de la pandèmia, és també una manera de rendir comptes del treball fet al llarg d'uns mesos tan complicats.
3. Una crida a les companyes i companys que encara no s'han afiliat al Sindicat, però que participen d'alguna forma del treball diari, perquè s'hi afilien per assegurar la continuïtat de l'acció sindical participant en el seu manteniment.

RENDIM COMPTES?

Més d'una vegada et deus haver preguntat què fan els sindicats. Alguns dels seus treballs són ben visibles, altres no. Potser et penses que no fan res que a tu t'afecte o t'interesse. Però moltes coses relacionades amb el teu treball són part d'una activitat, moltes vegades invisible, que realitzem els sindicats, tant si es tracta de les reivindicacions aconseguides com d'altres que no hem pogut assolir encara i per a les quals ens cal l'esforç col·lectiu.

Ací teniu una publicació que ofereix una reduïda mostra de campanyes, treballs i iniciatives fetes en els darrers mesos. Darrere de cada línia o de cada imatge hi ha un treball continuat. Amb èxit o sense, però sempre buscant avançar.

DONES EN EL CINEMA

CALENDARI “TEMPS DE DONES. DONES EN EL TEMPS” 2022

M. Carmen Gil
STEPV Dones

Ja tenim el nou calendari d'STES *Temps de Dones. Dones en el temps*. L'edició d'enguany està dedicada al món del cinema. En els dotze mesos de l'any coneixerem un ampli ventall de dones que es dediquen al seté art. Des de les pioneres del cine, passant per directores de ficció a l'Estat espanyol i al món, directores d'animació, de documentals, de fotografia i d'art, programadores de festivals, guionistes, productores, muntadores i caps d'efectes especials, crítiques de cinema i distribuïdores... Les dones que apareixen en el calendari només en són una petita mostra, una representació de moltes altres que també integren el món del cel·luloide. Dones que no han estat prou reconegudes, a pesar que han demostrat el seu talent davant i darrere de les càmeres.

Amb aquest calendari pretenem omplir les llacunes que deixen els llibres de text pel fet d'amagar les dones davant d'un

alumnat que majoritàriament rep referents masculins. El calendari incorpora el paper de les dones que han aportat i aporten el treball que l'androcentrisme pretén deixar en segon terme. Cal superar aquesta invisibilitat, perquè l'alumnat jove —en especial les xiquetes— necessita referents i models per a pensar, per a construir la seua identitat i per a projectar-se en el futur en igualtat. Aquest és, sens dubte, un procés afavoridor perquè la igualtat tinga el lloc que li correspon en aquesta societat: una manera de viure justa i igualitària, necessària per a

Amb aquest calendari pretenem omplir les llacunes que deixen els llibres de text pel fet d'amagar les dones davant d'un alumnat que majoritàriament rep referents masculins

erradicar el sistema heteropatriarcal en què vivim.

Fidels al nostre format dels calendaris *Temps de Dones. Dones en el temps*, juntament amb les pàgines dedicades als mesos de l'any, incorporem una sèrie de propostes didàctiques que abracen activitats per a tots els nivells educatius. El calendari va nèixer de la Confederació d'STES amb l'objectiu que hem assenyalat més amunt: la necessitat de situar el treball de les dones en el lloc que li correspon i que servisca per a visibilitzar-

les en el món educatiu. Aquest manament és d'obligat compliment per a les professionals de l'educació que hi col·laborem. Per això, el fem arribar als centres educatius, on cada any és més valorat per totes i tots, fins i tot fora de l'àmbit educatiu. El Sindicat de Treballadors i Treballadores de l'Ensenyament edita els calendaris en totes les llengües de l'estat: per mostrar les efemèrides, els fets i esdeveniments relacionats amb les lluites feministes i, sobretot, per mostrar la indiscutible vàlua de les dones que els protagonitzen.

STEPV PRESENTARÀ L'AGENDA DE LA INFÀNCIA

LA INTERNACIONAL DE L'EDUCACIÓ INFORMA QUE 160 MILIONS DE XIQUETES I XIQUETS D'ARREU DEL MÓN SÓN VÍCTIMES DEL TREBALL INFANTIL

Vicent Maurí

Els dies 7 i 8 d'abril es presentarà a Alacant i València l'*Agenda de la Infància* impulsada per STES-Intersindical. Una agenda coordinada per Begoña López, que s'ha fet de manera participativa i col·laborativa, i que recull les prioritats per a millorar la vida i l'educació de xiquetes, xiquets, adolescents i joves.

Les condicions de vida que pateixen milions de xiquetes i xiquets en tot el món ens obliga a centrar la nostra atenció en aquest col·lectiu. Com a sindicat de classe compromés amb els drets de la infància, no podem mirar cap a un altre costat davant les imatges de les fronteres de Ceuta, Grècia o els Estats Units. O les que trobem en els camps de refugiades i refugiats repartits per tot el planeta. Igualment colpidors són els rostres de les joves víctimes de la prostitució o del tràfic de persones. Per no parlar de la situació de les xiquetes i xiquets que treballen des de ben menuts en centres d'ocupació clandestins. Ací, a l'Estat espanyol i al País Valencià, també hi ha milers de xiquetes i xiquets que pateixen la versió més crua de la realitat: desnonaments, cues de la fam... Tot açò no pot deixar indiferent la societat ni les organitzacions socials i sindicals, ni tampoc les institucions.

La Internacional de l'Educació va informar que el nombre de xiquetes i xiquets víctimes del treball infantil ascendeix a 160 milions en tot el món, un augment de 8,4 milions

en els darrers quatre anys, segons un nou informe de l'Organització Internacional del Treball (OIT) i UNICEF. L'informe destaca que el progrés en l'erradicació del treball infantil s'ha estancat per primera vegada en dues dècades i assenjala un augment significatiu en el nombre de xiquetes i xiquets de 5 a 11 anys obligats a treballar.

En aquest sentit, la Internacional de l'Educació remarca que l'impacte de la pandèmia de la covid, amb el tancament d'escoles i la crisi econòmica que l'acompanya, ha llançat milions de xiquetes i xiquets al treball infantil a un ritme devastador. En 2022, segons els càlculs d'aquest informe, 9 milions de xiquetes i xiquets més podrien seguir aquest trist camí. Un altre model de simulació mostra que la xifra podria arribar a 46 milions, si no tenen accés a cobertures essencials de protecció social. És evident que els efectes de la covid, sumats als de la crisi de 2008 que encara perduren, han augmentat les desigualtats socials i territorials i tenen efectes molt negatius entre diversos sectors socials, entre els quals hi ha el de la infància.

En aquest context, considerem que, tant les organitzacions sindicals com el conjunt d'educadores i educadors, ens hem d'implicar i participar activament, com ho hem fet en l'*Agenda de la Infància*. Xiquetes, xiquets, adolescents i joves han de viure la infància lliure de violències. En especial, els dos milions d'infants en situació de pobresa que hi ha en els diferents territoris de l'Estat espanyol.

INTERNACIONAL

MOBILITZACIONS A FRANÇA PELS DRETS LABORALS I LA SEGURETAT ALS CENTRES EDUCATIVS

Vicent Maurí

A França, les darreres setmanes han estat caracteritzades per les mobilitzacions generals i sectorials per a defensar els drets de la classe treballadora, els serveis públics i la seguretat en el treball per a garantir-hi la salut i combatre la pandèmia.

El sector educatiu ha tingut força protagonisme en aquestes mobilitzacions ja que ha convocat dues jornades de vaga, el 13 i el 20 de gener, que han sigut massivament

El sector educatiu ha tingut força protagonisme en aquestes mobilitzacions ja que ha convocat dues jornades de vaga, el 13 i el 20 de gener, que han sigut massivament seguides

seguides per la comunitat educativa. La vagues han obtingut un èxit innegable, amb dos terços del professorat en vaga en secundària i vora tres quartes parts a l'educació primària. Les

manifestacions, massives i dinàmiques, han omplert els carrers de centenars de poblacions.

La unitat ha sigut un factor important en aquestes accions pel fet d'agrupar sindicats, organitzacions estudiantils i associacions de mares i pares. Les reivindicacions es concreten en l'exigència de mesures per a garantir una plantilla i un pressupost suficients, així com la dotació de protocols i materials per a fer front a la covid en els centres educatius francesos.

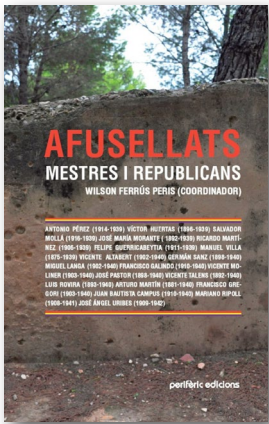
L'èxit de la mobilització ha obligat el govern a moure fitxa, fins i tot a intervindre el president de la República, Emmanuel Macron. La proposta del govern francès, fins ara, no respon a les reivindicacions sindicals, motiu pel qual continuarà la pressió de la comunitat educativa.

A més, les organitzacions sindicals CGT, FO, FSU, Solidaires, Fidl, MNL, Unef i UNL van reclamar augmentos salarials en tots els sectors —públic i privat—, la defensa dels llocs de treball i la millora de les condicions laborals, així com ajudes per a la gent jove en formació i per als demandants d'ocupació i la millora de les pensions de les persones jubilades. Unes reivindicacions que es van sentir pels carrers de tot França el passat 27 de gener, data triada pel moviment sindical francès per a fer una demostració de força de la classe treballadora i per a evidenciar que és mitjançant el combat i la lluita com s'aconsegueixen millores laborals, salarials i econòmiques.

LLEGIT AVUI

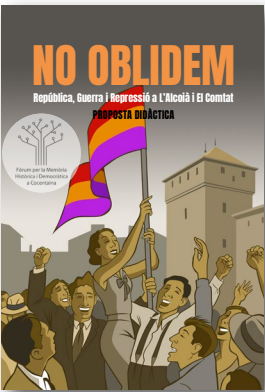
Wilson Ferrús (coord.). Pròleg de M. Carmen Agulló
AFUSELLATS. MESTRES I REPUBLICANS
Perifèric, Catarroja 2021 • 384 pàg.

El volum reuneix les biografies d'una vintena de mestres valencians compromesos amb els valors que va encarnar la II República espanyola —llibertats, canvi social, modernització i regeneració democràtica— i que per això van ser detinguts, empresonats, processats i afusellats pels vencedors de la Guerra Civil (1936-1939). Mentre que els cossos d'alguns d'ells continuen depositats en fosses comunes, d'uns altres, en canvi, es desconeix encara el parador. Huit dècades després, la publicació de les seues històries representa una contribució impagable al rescat de la memòria del magisteri valencià.

Diego L. Fernández, Àlex Barber.
Il·lustracions de Roman Sánchez
NO OBLIDEM. REPÚBLICA, GUERRA I REPRESSION A L'ALCOIÀ I EL COMTAT. PROPOSTA DIDÀCTICA
Fòrum per la Memòria Històrica i Democràtica a Cocentaina 2021 • 52 pàg.

El dossier ompli una escandalosa llacuna present en la majoria de llibres de text dels instituts. Des de la proclamació de la República fins al final de la Dictadura, les seues pàgines recorren importants fites històriques d'aquest període al Comtat i a l'Alcoià: la socialització de les fàbriques, els bombardeigs, l'hospital sueconoruec, la vaga de les «bambuneres» o l'estraperlo, entre altres. Presentada molt acuradament, l'edició mereix ser continuada per nous treballs compromesos amb la reparació, la justícia, la veritat i la història de les víctimes de la barbàrie franquista.

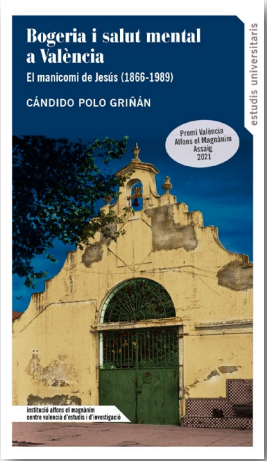
Joan A. Traver, Maria Lozano (coords.).
Pròleg de Jaume Carbonell
LA ESCUELA INCLUIDA. REDES COMUNITARIAS PARA EL CAMBIO EDUCATIVO
Universitat Oberta de Catalunya, Barcelona 2021 • 250 pàg.

Fruit d'un diàleg viu entre investigació i pràctica, s'aborda l'origen i la definició d'"escola inclosa", així com els aspectes socials, polítics i culturals derivats de la seua posada en pràctica. "Què ocorre amb el model transformador i emancipador que inspira aquest llibre? Està en crisi? No ho crec, perquè la seua aplicació ha sigut i continua sent minoritària, parcial i discontinua", assegura el prologuista. Segons Carbonell, el repte és preguntar-se "què fer perquè els processos renovadors i les sòlides experiències que ací es contenen siguin sostenibles amb el pas del temps".

Cándido Polo Griñán
BOGERIA I SALUT MENTAL A VALÈNCIA. EL MANICOMI DE JESÚS (1866-1989)
Institució Alfons el Magnànim, 2021 • 244 pàg.

El llibre permet copsar la deixadesa amb què sovint s'ha administrat l'atenció psiquiàtrica, considerada com un servei marginal i no una necessitat preferent. De fet, l'assistència en aquests centres ha anat associada en cada moment històric a determinades concepcions i prejudis ideològics, com la caritat, la beneficència o la justícia social. Aquesta història del conegut popularment com a *Jesús o el manicomi*, Premi València d'Assaig 2021, pretén contribuir a promoure el compromís contra el rebuig cap a les persones amb malalties mentals i a fomentar una consciència social més solidària.

ESCRIT AHIR

UN PAÍS SENSE DIDÀCTICA? (IX)
Ferran Pastor i Belda

Final dels noranta treballava en l'escola de l'Ènova (Ribera). Un dia vaig descobrir que en la biblioteca escolar hi havia un fons de llibres en valencià dels anys cinquanta. Eren publicacions d'editorials resistents a la repressió cultural: *Lletres Valencianes*, *Sicània* i *Lo Rat Penat*. No era fàcil trobar relíquies bibliogràfiques en valencià en un centre de primària. Vaig comentar el fet a l'amic enover Daniel Martínez. Em va explicar el secret.

- "El secretari de *Lo Rat Penat*, Enric Matalí, es va casar amb una xica del poble. Ell portava els llibres a l'escola".

Un Món per a Infants (primer llibre de lectura) era un d'aquests llibres. És una antologia de lectures seleccionades i adaptades per a escolars per Joan Fuster. Els autors són de tot l'àmbit lingüístic, a més de Goethe i R. Tagore. Hi trobem narracions dels clàssics com sant Vicent Ferrer i Ramon Llull, poesies de Carles Salvador, Ricard

És una antologia de lectures seleccionades i adaptades per a escolars per Joan Fuster, amb autors de tot l'àmbit lingüístic

Santmartí, Jaume Bru, Almela i Vives... una rondalla d'Enric Valor i prosa didàctica de temàtica diversa de Fuster, Joan Maragall i

d'altres. Va ser editada a València en 1959 i les il·lustracions són d'Andreu Alfaro. En la introducció, Fuster amb paraules molt tendres anima a la lectura:

- "En els llibres trobareu coneixements i distracció; ells hauran de ser els vostres millors amics. I aquest és el vostre primer llibre de veres. (...) I tot us ho presentem en la vostra mateixa llengua, en la llengua de cada dia i del nostre poble".

Cal dir que l'antologia va ser possible perquè l'edició la va pagar la família de la senyoreta Amparín Soriano i Pila, reina dels Jocs Florals de València el 1958, edició en què Fuster va guanyar un dels premis.

En 1988 la Conselleria d'Educació en va fer una edició facsímil i la distribuï a totes les escoles. Era un homenatge dels hereus dels valencians i valencianes que van resistir l'intent més potent de genocidi de la nostra cultura. L'Any Fuster ha de recordar aquest episodi.

PARAULES MENEDES I GRANS

EL LLIBRE D'HORES DE JACOMINUS GAINSBOROUGH
Col·lectiu de Literatura Infantil i Juvenil Pep Sempere

Text i il·lustració: Rébecca Dautremer
Editorial: Baula, 2018
Temàtica: el pas del temps i la mort
Adreçat a: lectores i lectors de 10 a 12 anys

Trobar un bon llibre que parle de la mort implica trobar un bon llibre que parle de la vida. Els dos fets van de la mà, són dues cares de la mateixa moneda. Aquest n'és un bon exemple. En l'Edat Mitjana, els llibres d'hores eren manuscrits il·luminats molt comuns. Cada llibre d'hores era únic, es

realitzava exclusivament per a una persona determinada.

En les guardes de cortesia d'aquest llibre, se'ns presenta l'extensa família de Jacominus Gainsborough, el protagonista. En la segona pàgina, ens recorda que cadascú es cadascú i que en un primer moment tot és fruit de la casualitat: Jacominus naix en el si d'una família de conills. És un fill desitjat i a poc a poc va desenvolupant el seu caràcter, la seua trajectòria vital, va fent aprenentatges importants, somia, projecta el seu futur, coneix el desamor, accepta les seues dificultats : "Quan no tenim el que volem, hem de voler el que tenim".

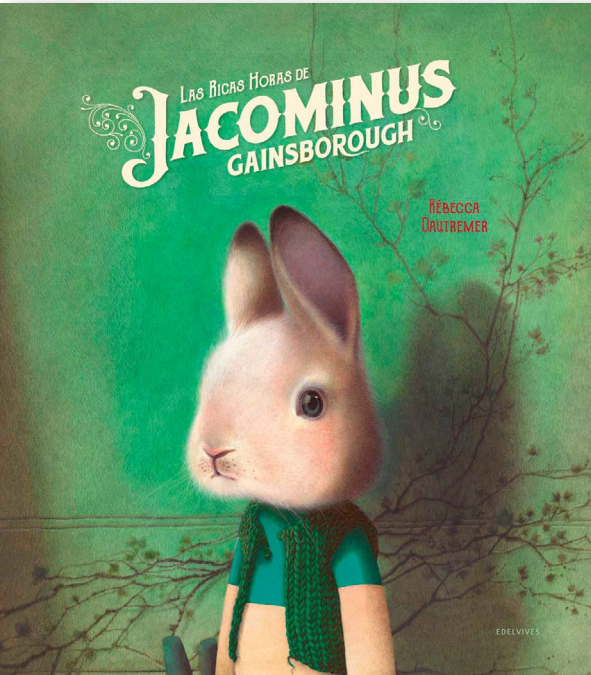
Al llarg del llibre fa llistats: les coses que va aprendre, la gent que va conèixer, les coses que va saber esperar, etc. Li agrada filosofar, estar en la lluna i parlar idiomes diferents. Així és el Jacominus, un conillet normal.

Durant la vida viurà moments bonics i uns altres que seran més durs, i així anirà fent el

recompte de la seua vida, just abans de morir "T'he estimat. I saps, amiga meua? Valia realment la pena viure't!"

Tracta també el tema de l'envelliment, important quan parlem de la finitud. Anar adaptant-nos al pas del temps, acceptar que abandonem estats anteriors, saber que la joventut eterna és tan impossible com la immortalitat, representen l'única conquesta que hem d'anar fent si volem arribar a vells.

El text està molt estructurat, i és acurat, encertat i poètic. Estèticament és magnífic, amb un gran format ple d'imatges bellíssimes: les il·lustracions de Rebeca Dautremer són meravelloses, carregades de simbolisme i plenes de referències a Brueghel el Vell, Sorolla, Dürer o Beatrix Potter.

enguany commemorem el centenari del naixement de l'intel·lectual suecà

LES RAONS DE JOAN FUSTER

L'Any Joan Fuster, aprovat en el ple del Consell de la Generalitat Valenciana i també per la Generalitat de Catalunya, ens confirma que el pensador de Sueca, l'intel·lectual valencià més important del segle xx, tenia raó o, si voleu, les *seues* raons. Fa trenta anys des que va morir i el seu llegat és immens, actualíssim, i la seua influència, cabdal.

Juli Capilla
Escriptor i editor.
Professor de l'IES Tirant lo Blanc de Gandia

Joan Fuster va capgirar l'esdevenir històric del País Valencià, i encara més enllà. Que el celebrem enguany és ja *per se* significatiu, a pesar que se l'han malinterpretat, idolatrat, denigrat i fins i tot va ser objecte d'escarni i d'alguna bomba, poca bromal, per part de l'extrema dreta i de la dreta extrema (per cert, els atemptats perpetrats a sa casa mai no s'han aclarit judicialment). La vigència de Joan Fuster és palesa, doncs. Ha esdevingut, de fet, un clàssic de la literatura catalana contemporània, que els nostres alumnes de secundària estudien, per sort, en diverses etapes i del qual s'han d'examinar fins i tot en les proves d'accés a la universitat.

La paradoxa de l'actualitat del pensament i de l'obra de Joan Fuster rau en el seu escepticisme. La seua animadversió pel dogmatisme, el fanatisme, la desraó, la irracionalitat, l'extremisme i tants altres posicionaments antidemocràtics és absoluta. En la seua obra assagística, i també literària, es constata un escepticisme metòdic que ens il·lumina a partir d'uns pressupòsits bàsics, de molt poques consignes. "I al capdavall, per a circular per la vida, no calen massa conviccions. N'hi basten tres o quatre. Només", afirma Fuster a *Diccionari per a ociosos*. Les conviccions estrictament necessàries per a bastir una obra oberta, provisional i provisora d'idees, que agita consciències i estimula el raciocini i la capacitat crítica. Aquest és el llegat més valuós del pensador, el del dubte metòdic, la més saludable i higiènica manera d'encarar-se a les coses i al món. La seua decantació per la *veritat* o, millor encara, per les *veritats* derivada d'un escepticisme no paralitzant, sinó constructiu, és també una herència que cal conèixer i preservar.

Vivim temps difícils i convulsos en què l'autoritat dels intel·lectuals i també dels professionals: científics, metges, professors, polítics, etc., es qüestiona permanentment. Hi ha un sector de la societat, no gens menyspreable quantitativament, i preocupant, que dona més crèdit a la rumorologia viral i cibernètica que al

Joan Fuster era un intel·lectual il·lustrat. Un defensor convençut de l'escepticisme com a mètode, de la raó com a estratègia de coneixement i de la tolerància com a objectiu

pensament racional. Les *fake news* no només distorsionen sinó que convencen masses de gent que es creuen les "idees" sustentades en la irracionalitat, els prejudicis, el pensament acientífic i el sensacionalisme mediàtic. Hi ha una doctrina de la desraó que atempta contra el rigor científic i el benestar de la majoria, que trenca el pacte de convivència entre iguals, que confon els drets fonamentals amb la gratuïtat actitudinal, que avantposa l'interés individual sobre la llibertat de la majoria. "Que el 'racionalisme' tinga avui una certa mala premsa entre la gent del carrer, ho comprenc i sempre deu haver estat més o menys així. [...] El fet escandalós és que tornen a parlar de possibilitats de 'coneixement' al marge de la raó. [...] Si hi ha cap 'via no racional' de coneixement, potser només serà aplicable a 'objectes no

racionals' en el sentit de 'misteriosos': aleshores ingresseu en el món de la mística." (*Sagitari*) O, podríem afegir, en el terreny movedís i inestable de la fe, de l'esoterisme exòtic i de la il·lusió fractal. El perill d'aquesta ideologia aparentment antisisistema i revolucionària, que se situa clarament als antípodes de la raó, és que es pot caure fàcilment i s'hi cau, inevitablement i, de vegades, intencionada, en el despropòsit al·lucinogen, el prejudici rampant, la intolerància refractària i el nepotisme interessat. Fuster s'hi oposa racionalment. No pot acceptar aquesta intolerància envers la raó, precisament, perquè és un escèptic de mena, i perquè sap que l'escèptic acostuma a tindre raó: "Els escèptics són sempre —i per definició— persones raonables: enraonades. Es posen cautelosament al costat de la raó, i per això solen tenir raó.

O dit d'una altra manera: dubten, i encerten" (*Diccionari per a ociosos*).

Joan Fuster era un intel·lectual il·lustrat. Un defensor convençut de l'escepticisme com a mètode, de la raó com a estratègia de coneixement i de la tolerància com a objectiu, de respecte a l'*altre*. És fill del Segle de les Llums, un il·lustrat del segle xx que ens orienta i il·lumina dintre la captivitat de la caverna, que ens n'allibera i ens acompanya amb el seu pensament i les seues raons, que poden o no ser coincidents amb les nostres, però que ens fan pensar, sense dogmatismes, sempre a benefici d'inventari de l'ésser humà, de la racionalitat i de les veritats, de la tolerància, de la convivència i del pacte social. Farà bé el professorat i la societat, en general de (re)llegir Joan Fuster i de fer-los-el llegir als nostres alumnes. És el millor homenatge que li (ens) podem fer. Fora, també, la millor manera d'esbandir els fantasmes de la irracionalitat, la temptació de la fe i el perill sempre assetjant del dogma. Encara una *raó* més per a llegir Joan Fuster: la seua prosa és àgil, dinàmica, divertida, culta però intel·ligible, amena i pedagògica. Els seus escrits es fan de molt bon llegir. Defuig els circumloquis alambinats i les peripècies sintàctiques de difícil digestió. L'estil de Fuster és impecable, agradós, una delícia. No debades, el seu mestratge també en aquest vessant purament literari es pot rastrejar en la prosa dúctil, madura i suggeridora d'assagistes nostrats de la talla d'Enric Sòria, Toni Mollà, Enric Balaguer, Gustau Muñoz... i, més recentment, en noms emergents com ara Lourdes Toledo, Maria Lacueva i Margarida Castellano.

Enguany s'editaran molts llibres de i sobre Joan Fuster. Les editorials han fet un esforç ingent. Les institucions públiques s'hi han bolcat. I les iniciatives privades també se sumen a la celebració del centenari. La dimensió del "falcó de Sueca" és incommensurable, polivalent i polifacètica. El seu llegat literari com a assagista, principalment no té pèrdua. En els seus llibres, hi podem trobar una anàlisi perspicax de la societat. Cal sospesar i valorar els seus treballs: polítics, historicistes, sociològics, crítics, d'història de la literatura, sobre art, música, etc., etc. Fuster tenia raó. Dubtava, permanentment i metòdica, i ben sovint l'encertava. Apa, doncs! A llegir Joan Fuster, que falta que ens fa. La resta és literatura o pura superstició.

Farà bé el professorat i la societat, en general de (re)llegir Joan Fuster i de fer-los-el llegir al nostre alumnat. És el millor homenatge que li (ens) podem fer